

ČÁST B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY

16/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví, okresních, magistrátních, městských a obvodních úřadů a jejich privatizace

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1994 pod č. 16/94.

Kontrolu provedli v období od června 1994 do ledna 1995 pracovníci Odboru zdravotnictví a sociálních věcí, Odboru hospodářské politiky a Oblastních odborů NKÚ v Brně, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Berouně, Ostravě, Plzni, Českých Budějovicích, Kutné Hoře, Táboře a Šumperku.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření a nakládání se státním majetkem u vybraných zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví, okresních, magistrátních, městských a obvodních úřadů a dodržování ustanovení zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, a dalších předpisů v procesu jejich privatizace.

Kontrola byla provedena u těchto osob:

Zdravotnická zařízení:

Kojenecký ústav Opava (dále jen "KÚ Opava"), Nemocnice s ambulantní částí Jindřichův Hradec ("NsAČ J. Hradec"), Nemocnice s ambulantní částí Vlašim ("NsAČ Vlašim"), Nemocnice Na Homolce, Praha 5, Nemocnice s poliklinikou Český Brod ("NsP Č. Brod"), Nemocnice s poliklinikou Děčín ("NsP Děčín"), Nemocnice s poliklinikou Hodonín ("NsP Hodonín"), Nemocnice s poliklinikou Kladno ("NsP Kladno"), Nemocnice s poliklinikou Kyjov ("NsP Kyjov"), Nemocnice s poliklinikou Náchod ("NsP Náchod"), Nemocnice s poliklinikou a léčebnou dlouhodobě nemocných Orlová-Lutyň ("NsP a LDN Orlová"), Nemocnice s poliklinikou Rokycany ("NsP Rokycany"), Nemocnice s poliklinikou Tábor ("NsP Tábor"), Poliklinika II Hradec Králové ("PK II Hr. Králové"), Slezská nemocnice Opava ("SN Opava"), Sdružení zdravotnických zařízení II Brno - poliklinika Zahradníková ("SZZ II Brno"), Sdružené zdravotnické zařízení Bruntál ("SZZ Bruntál"), Sdružené ambulantní zdravotnické zařízení Ústí nad Labem - Zdravotní středisko v Krásném Březně ("ZS Krásné Březno"), Zdravotnické zařízení poliklinika Jih České Budějovice ("ZZPK Jih Č. Budějovice"), Zdravotnické zařízení poliklinika Sever České Budějovice ("ZZPK Sever Č. Budějovice") a Zdravotnické zařízení - poliklinika Týn nad Vltavou ("ZZPK Týn");

Okresní úřady (dále jen "OkÚ") Benešov, Hodonín, Hradec Králové, Kladno, Kolín, Náchod, Opava, Rokycany a Tábor;

Městská část Praha 3;

Městský úřad Český Brod (dále jen "MěÚ Č. Brod");

Ministerstvo zdravotnictví.

Vybraná zdravotnická zařízení jsou příspěvkovými organizacemi zřízenými územními orgány státní správy. Zřizovatelem Nemocnice Na Homolce je Ministerstvo zdravotnictví.

Kontrola magistrátních úřadů, Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci a Fondu národního majetku ČR nebyla provedena, a to s ohledem na stávající rozsah privatizace ve zdravotnictví.

Proti kontrolním protokolům podaly námítky OkÚ Hodonín, Opava a Rokycany, Městská část Praha 3, MěÚ Č. Brod, Nemocnice Na Homolce, NsP a LDN Orlová, NsP Tábor, PK II Hr. Králové, SN Opava, ZZPK Jih Č. Budějovice, ZZPK Sever Č. Budějovice a Ministerstvo zdravotnictví. O námítkách bylo rozhodnuto vedoucími skupin kontrolujících.

Odvolání proti rozhodnutím o námítkách podaly OkÚ Hodonín a Opava, Nemocnice Na Homolce, NsP a LDN Orlová, SN Opava a Ministerstvo zdravotnictví. O odvoláních rozhodlo usnesení Kolegium NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XV. zasedání dne 26. června 1995

schválilo usnesením č. 8/XV/95 kontrolní závěr v tomto znění:

I. Hospodaření zdravotnických zařízení

V hospodaření zdravotnických zařízení bylo kontrolami zjištěno porušení právních předpisů v těchto oblastech:

1. Hospodaření s rozpočtovými prostředky

- zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

a) Ustanovení § 11 odst. 1 zákona, kde je uvedeno:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

porušily NsP Hodonín, NsP Kyjov a SZZ Bruntál.

NsP Hodonín v roce 1993 obdržela účelovou dotaci 2 000 000 Kč na rekonstrukci polikliniky. Prostředky použila na nákup ultrazvukového přístroje a digitální svolávací sítě, rekonstrukci hradila z neinvestičních

prostředků. Žádost o změnu účelu dotace Ministerstvo financí neschválilo.

NsP Kyjov v roce 1993 obdržela účelovou dotaci 13 000 000 Kč na rekonstrukci objektu nemocnice v Kyjově. Ve vztahu k dodavateli netrvala na stanovení ceny díla, k fakturám nevyžadovala soupisy provedených prací, neuplatnila sjednanou smluvní pokutu za prodlení s dodávkou. Souhrnné vyúčtování nemocnice neprovedla. Zálohu zaplacenou ve výši 9 700 000 Kč odečetla při souhrnném vyúčtování pouze částkou 8 000 000 Kč a zaplatila tak dodavateli neoprávněně navíc 1 700 000 Kč, z toho 150 000 Kč z uvedené dotace.

SZZ Bruntál v roce 1992 z účelové dotace 650 000 Kčs na vybavení ubytovny použilo k jiným účelům 182 896 Kčs. Čerpání prostředků nesledovalo odděleně, jak bylo uloženo. Z dotace 7 505 000 Kčs v roce 1992 na výstavbu operačních sálů jako zálohu na práce v roce 1993 poskytl dodavateli 345 884 Kčs, na 337 052 Kčs nedoložil účel čerpání. V roce 1993 obdrželo ze státního rozpočtu účelově vázané prostředky ve výši 5 000 000 Kč na řešení havarijního stavu nemocnice. V tomto roce však neprovádělo žádnou rekonstrukci, poskytnuté finanční prostředky nevedlo v účetnictví odděleně a použití těchto prostředků nedoložilo. Dále v roce 1993 obdrželo dotaci 47 000 Kč na nákup infuzního dávkovače pro rychlou záchrannou službu a další účelové prostředky ve výši 750 000 Kč na zakoupení vozidla pro rychlou záchrannou službu. Věci nebyly zakoupeny, použití prostředků nebylo doloženo.

b) Ustanovení § 15 odst. 1 a 3 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Příspěvková organizace hospodaří s finančními prostředky získanými vlastní činností a s prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, případně ze státního rozpočtu, a to v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem, dále s prostředky svých fondů, ..."

"Příspěvková organizace může vkládat finanční prostředky svého rezervního fondu jako kapitál do činnosti jiných subjektů ... pouze ve vztahu k subjektu, jehož činnost bezprostředně souvisí s činností organizace ... a vkladem ... získá možnost ovlivňovat činnost tohoto subjektu v zájmu činnosti své organizace."

porušila NsP Náchod,

kteřá se stala dne 26. 5. 1992 ručitelem podnikateli za jeho závazek ze smlouvy o úvěru uzavřené 8. 6. 1992 s Komerční bankou, pobočka Náchod, ve výši 1 200 000 Kčs. (Jde o převzetí záruky státní příspěvkovou organizací za soukromé podnikání.)

c) Ustanovení § 29 odst. 2 vyhlášky, kde je uvedeno:

"Hospodářská činnost je v účetnictví sledována odděleně od běžného hospodaření příspěvkové organizace."

porušily KÚ Opava, NsAČ Vlašim, NsP Č. Brod, NsP Děčín, NsP Hodonín, NsP Kladno, NsP Ná-

chod, NsP a LDN Orlová, NsP Rokycany, NsP Tábor, PK II Hr. Králové, SN Opava, SZZ II Brno, ZZPK Jih Č. Budějovice a ZZPK Týn.

Uvedené organizace provozovanou hospodářskou činnost nesledovaly v účetnictví odděleně.

d) Ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky, kde je uvedeno:

"Rozsah a podmínky hospodářské činnosti stanoví obecně závazný právní předpis. V případě, že rozsah a podmínky nejsou takto stanoveny, stanoví je pro příspěvkové organizace zřízené ústředním orgánem tento ústřední orgán. Pro příspěvkové organizace zřízené okresním úřadem nebo obcí může rozsah a podmínky stanovit pouze zřizovatel."

porušily KÚ Opava, NsAČ Vlašim, NsP Děčín, NsP Hodonín, NsP Kladno, NsP Náchod, NsP a LDN Orlová, NsP Rokycany, PK II Hr. Králové a SZZ Bruntál.

Uvedené organizace provozovaly hospodářskou činnost bez stanovení rozsahu a podmínek této činnosti zřizovatelem.

e) Ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) vyhlášky, kde je uvedeno:

"Rozpočtová a příspěvková organizace může provádět po skončení rozpočtového roku na vrub rozpočtu předchozího roku ve lhůtě nejdéle do 15. ledna následujícího roku dodatkové úhrady výdajů na a) investice hrazené ze státního rozpočtu republiky, ..."

porušila NsP Hodonín,

kteřá zahrnula do čerpání účelové dotace v roce 1993 také výdaje v částce 69 438,60 Kč, které uhradila po 15. 1. 1994.

2. Hospodaření s majetkem státu

- zákon č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník (dále jen "HZ"), ve znění pozdějších předpisů, vyhláška FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů.

a) Ustanovení § 73 odst. 1 HZ, kde je uvedeno:

"Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána."

porušily NsAČ Vlašim, NsP Hodonín, SZZ Bruntál a ZZPK Sever Č. Budějovice.

NsAČ Vlašim nevybíhala pohledávky z roku 1993 ve výši 10 160,30 Kč a poplatky z prodlení.

NsP Hodonín nevybíhala smluvní pokuty za nedodržování smluvených termínů dodávek zboží.

SZZ Bruntál nezajistilo vymáhání pohledávek z neuhrazených faktur, které k 31. 12. 1993 činily 1 859 727,88 Kč.

ZZPK Sever Č. Budějovice nevybíhala pohledávky z nájemného, které např. za měsíc červenec 1994 činily 30 000 Kč.

b) Ustanovení § 347 odst. 1 písm. a) a odst. 3 písm. b) HZ, kde je mj. uvedeno:

"Hospodářská smlouva musí obsahovat určení převáděného majetku, ..."

"V hospodářské smlouvě dále uvedou hodnotu převáděného majetku podle údajů účetnictví, ..."

porušily NsP Kyjov a SZZ Bruntál.

Delimitační protokoly uzavřené v souvislosti s vyloučením SZZ Bruntál z OÚNZ Bruntál ze dne 30. 6. 1991 a NsP Kyjov z OÚNZ Hodonín ze dne 30. 9. 1991 neobsahovaly určení převáděného majetku.

c) Ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky, kde je uvedeno:

"Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ..."

porušily KÚ Opava, Nemocnice Na Homolce, NsP Č. Brod, NsP Děčín, NsP Náchod, NsP Rokycany, PK II Hr. Králové, SN Opava, SZZ Bruntál, ZZPK Jih Č. Budějovice a ZZPK Sever Č. Budějovice.

KÚ Opava nezjistil, neoceníl a nevedl v účetní evidenci majetek v částce nejméně 5 816 742 Kč (dům čp. 231 v hodnotě 3 797 623 Kč, dům čp. 147 v hodnotě 1 928 340 Kč, zahradní pavilon v hodnotě 32 535 Kč, nádvoří v hodnotě 52 296 Kč, pozemky - zastavěné plochy v hodnotě 6 048 Kč a montované buňky umístěné na pozemku p.č. 1479 včetně pozemku).

Nemocnice Na Homolce sjednala nájem suterénních prostor v Praze 5, Janáčkovo nábřeží 45 za účelem zřízení svého pracoviště všeobecného lékaře a alternujících specialistů. K naplnění uvedeného záměru však nedošlo. Od 1. ledna do 30. června 1994 tak bylo neúčelně vynaloženo 82 686 Kč.

Nemocnice nebyla zařazena mezi zdravotnická zařízení určená k privatizaci a nezpracovávala privatizační projekt. Přesto objednala u s. r. o. Ernst and Young CS Consulting studii "Tržní ocenění areálu Nemocnice Na Homolce", za kterou zaplatila 1 732 500 Kč. Studie byla zpracována v dubnu 1994 a podle ní "korektní tržní cena areálu nemocnice (ocenění budov, zařízení a pozemků) k datu 28. 2. 1994 leží v intervalu 3,33 - 3,35 mld. Kč". Pro potřebu nemocnice ani při pozdějším rozhodování o její kupní ceně nebyla studie využita. Prostředky

v uvedené výši byly vynaloženy neúčelně. (V odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu Ministerstvo zdravotnictví ke studii uvedlo, že "jejím cílem bylo mj. zvýšit atraktivitu nemocnice pro zajištění úvěrových zdrojů, ze kterých kupující zaplatí stanovenou cenu").

Dále "za účelem privatizace" v letech 1993 a 1994 vykonal ředitel nemocnice čtyři zahraniční pracovní cesty (2x Velká Británie, Jihoafrická republika a Švýcarsko), na které bylo z prostředků nemocnice vynaloženo 125 324 Kč.

NsP Č. Brod v účetnictví nevedla všechny stavby. K 31. 3. 1994 v hodnotě nejméně 1 560 804 Kč.

NsP Děčín vedla v roce 1994 v evidenci hmotný investiční majetek (dále jen "HIM") a drobný hmotný investiční majetek (dále jen "DHIM") již prodaný. Pohledávky z prodaného majetku nevybíhala. Kupní smlouvou ze dne 20. 9. 1992 prodala pozemek za kupní cenu 6 990 Kčs, ač byl veden v účetnictví částkou 29 870 Kčs v ocenění podle vyhlášky č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků. Dále prodávala zásoby a zařízení a přílohou kupních smluv měly být specifikace předmětu prodeje. Žádná z 15 kontrolovaných smluv se souhrnnou cenou 173 744 Kč tuto specifikaci neobsahovala.

NsP Náchod vedla v roce 1993 v účetnictví majetek, který byl fyzicky zlikvidován v roce 1991 (např. přístroj duralux v pořizovací ceně 90 861 Kčs, na který vyhotovila dne 25. 5. 1993 zápis o vyřazení a uvedla datum provedené likvidace 2. 8. 1993 - "předání do Kovošrotu").

NsP Rokycany poskytuje od roku 1991 nebytový prostor OHS Rokycany bez smlouvy o nájmu. (OHS bez souhlasu nemocnice přenechala smlouvou o podnájmu část prostoru za úhradu nestátní Zdravotní záchranné službě.) Nemocnice hradila část nákladů spojených s činností rozpočtové organizace OHS. V roce 1992 částka činila 173 521,06 Kčs, v roce 1993 to bylo 93 996,74 Kč. Nemocnice nevedla ve své účetní evidenci pozemky a do roku 1994 také software. Rovněž nesleduje v podrozvahové evidenci majetek najatý na základě leasingových smluv.

PK II Hr. Králové nedoložila vedení operativní evidence drobných a krátkodobých předmětů (dále jen "DKP") v používání v hodnotě 22 838 Kčs účtovaných na účtu 110 - DKP v používání, zahrnutém v účetní závěrce roku 1991.

SN Opava nemovitě věci nezjistila a nevedla na podrozvahových účtech (budovy v pořizovací ceně 184 484 000 Kč, pozemky v ceně 21 003 828 Kč).

SZZ Bruntál vedlo budovu čp. 193 v k. ú. Bruntál (sídlo bývalého OÚNZ) v pořizovací ceně 3 585 796 Kčs na účtu 010 - Základní prostředky, do listopadu 1992, přestože od 30. 12. 1991 převedlo právo hospodaření

k budově na Správu všeobecného zdravotního pojištění, okresní pobočka Bruntál.

ZZPK Jih Č. Budějovice ve většině případů nezjistilo skutečný stav zdravotnického materiálu a zanechalo jej lékařům odcházejícím do soukromé praxe k volné spotřebě bez úhrady.

ZZPK Sever Č. Budějovice ve všech kontrolovaných případech nezjistilo skutečný stav zdravotnického materiálu a zanechalo jej lékařům odcházejícím do soukromé praxe ke spotřebě bez úhrady. V roce 1994 pořídilo stavbu, přístavek pro uložení plynu v pořizovací ceně 27 163,50 Kč, která v době kontroly nebyla účetně vedena v HIM. Dále nevedlo v operativní evidenci DHIM předaný do používání v roce 1994 v hodnotě celkem 11 561 Kč.

d) Ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky, kde je uvedeno:

"O přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku i o způsobu naložení s ním rozhoduje písemně vedoucí organizace nebo jím písemně pověřený jiný vedoucí pracovník organizace, ... K rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku musí být dodatečně připojen doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo."

porušily NsAČ Vlašim, NsP Děčín, NsP Kladno, NsP Náchod, NsP a LDN Orlová, NsP Tábor, SZZ Bruntál a ZZPK Týn.

NsAČ Vlašim převedla dne 27. 10. 1992 smlouvou o převodu práva hospodaření budovu nemocnice ve Vlašimi v zůstatkové hodnotě 3 945 709 Kč a pozemek o výměře 3 852 m² bez písemného rozhodnutí vedoucího organizace o přebytečnosti Okresnímu ústavu sociální péče Benešov pro potřeby domova důchodců. Dále vyřadila z evidence žehlicí mandl v pořizovací ceně 10 437 Kč. Doklad o tom, jak bylo s věcí naloženo, nepředložila.

NsP Děčín prodávala majetek bez písemného rozhodnutí vedoucího organizace o jeho přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti. V roce 1992 vyhotovila příslušné doklady o likvidaci HIM až po jeho sešrotování.

NsP Kladno provedla fyzickou likvidaci HIM před písemným rozhodnutím vedoucího organizace o jeho neupotřebitelnosti.

NsP Náchod při vyřazování a likvidaci základních prostředků a DKP v roce 1992, HIM a DHIM v letech 1993 a 1994 nepostupovala podle citovaného ustanovení vyhlášky. V řadě zápisů chybí data rozhodnutí o neupotřebitelnosti majetku, podpisy členů likvidační komise a chybí doklady o tom, jak bylo s majetkem naloženo. Asi 60 % rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti majetku bylo podepsáno ekonomickým ředitelem, který nebyl k tomuto vedoucím organizace písemně pověřen. Movitý majetek v celkové pořizovací ceně 194 634 Kč odprodala NsP nájemcům k 31. 12. 1993 a 31. 1. 1994 za kupní cenu celkem 69 013 Kč, a to bez písemného rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti majetku.

NsP a LDN Orlová vyřadila z užívání 3 kusy dýchacích přístrojů Chirolog I v zůstatkové ceně celkem 63 868 Kč. Doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo, nebyl předložen.

NsP Tábor bez písemného rozhodnutí vedoucího organizace o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti majetku prodala zařízení ordinací.

SZZ Bruntál nepředložilo písemné rozhodnutí vedoucího organizace o přebytečnosti budovy v Bruntále, ke které převedlo právo hospodaření na Správu všeobecného zdravotního pojištění, okresní pobočka Bruntál, doklady o neupotřebitelnosti nebo přebytečnosti movitých věcí v celkové hodnotě 452 915 Kčs (výpočetní technika a psací stroj) a přebytečnosti movitých věcí v hodnotě 67 157 Kčs pronajatých firmě "G".

ZZPK Týn prodalo bez písemného rozhodnutí vedoucího organizace o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti majetku přístroje audiometr a centrifuga.

e) Ustanovení § 8 odst. 3 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Neupotřebitelný národní majetek ... se fyzicky zlikviduje. Stejně se naloží s majetkem přebytečným, ..."

porušilo ZZPK Sever Č. Budějovice,

kteří na základě zápisů o vyřazení ze dne 30. 4. 1993 vyřadilo majetek v zůstatkové hodnotě 497 951 Kč. Mimo jiné také přístroj, který dle zápisu o vyřazení a převýšovacího protokolu Kovošrotu ze dne 8. 7. 1993 měl být zlikvidován. V době kontroly se však fyzicky nalézal v organizaci.

f) Ustanovení § 9 odst. 3 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Smlouva o přenechání národního majetku k dočasnému užívání ... musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení majetku, který má být přenechán k dočasnému užívání, určení způsobu a doby užívání, ustanovení o výši úplaty, dohodu o udržování majetku a možnost odstoupit od smlouvy, zjistí-li organizace, že národní majetek je užíván v rozporu s uzavřenou smlouvou nebo bude-li organizace věc potřebovat pro plnění svých úkolů."

porušily NsAČ Vlašim, NsP Děčín a NsP Náchod.

NsAČ Vlašim pronajala movité věci v ordinacích. Kontrolou smluv o nájmu bylo zjištěno, že neobsahují možnost odstoupit od smlouvy, zjistí-li organizace, že majetek je užíván v rozporu s uzavřenou smlouvou nebo bude-li organizace věc potřebovat pro plnění svých úkolů. Ve 26 zjištěných případech bylo placení nájemného sjednáno pouze ústní dohodou.

NsP Děčín ve smlouvách o nájmu nebytového prostoru ordinací neuváděla soupisy současně pronajímaných věcí. Bez smlouvy půjčila zubní vrtačku a chirurgické nástroje.

NsP Náchod u 6 uzavřených smluv o dočasném užívání movitého majetku nedoložila soupisy majetku, který byl pronajat.

3. Pronajímání nebytových prostor

- zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení § 2 zákona, kde je mj. uvedeno:

"S prostory uvedenými v § 1 ... nakládají jejich vlastníci, popřípadě ti, kteří vykonávají právo hospodaření ...",

porušila SN Opava,

kteřá uzavřela dne 1. 6. 1992 na dobu neurčitou smlouvu o podnájmu nebytových prostor se Střední zdravotnickou školou v Opavě, i když neměla k těmto prostorám právo vlastnictví ani právo hospodaření a nebyla ani nájemcem.

4. Podnikání

- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), b) zákona, kde je mj. uvedeno:

"Oprávnění provozovat živnost (dále jen 'živnostenské oprávnění') vzniká právními osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právními osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují, a fyzickými osobám:

a) u ohlašovacích živností dnem ohlášení ...,

b) u koncesovaných živností dnem doručení koncesní listiny."

porušily Nemocnice Na Homolce, NsP Kladno, NSP Náchod, NsP Rokycany, PK II Hr. Králové a SZZ Bruntál.

Uvedené organizace provozovaly hospodářskou činnost, která svou náplní a rozsahem odpovídá podnikání podle živnostenského zákona. Tuto činnost provozovaly bez příslušného živnostenského oprávnění.

5. Pracovní právní vztahy

- zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce (dále jen "ZP"), ve znění pozdějších předpisů a vyhláška MZd ČR č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic, vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti ministerstva zdravotnictví České republiky.

a) Ustanovení § 185 odst. 1 ZP, v platném znění, kde je uvedeno:

"Organizace je povinna požadovat na pracovníku náhradu škody, za kterou jí pracovník odpovídá."

porušila NsP Děčín,

kteřá nepožadovala na odpovědných zaměstnancích náhradu škody za manka zjištěná při inventarizacích v letech 1992 a 1993. Např. v roce 1993 bylo zjištěno manko na zubním oddělení 100 022 Kč a na úseku všeobecného lékařství 5 490 Kč.

b) Ustanovení § 238 odst. 1 ZP, kde je mj. uvedeno:

"Dohodu o pracovní činnosti je organizace povinna uzavřít písemně, jinak je neplatná. V dohodě musí být uvedeny sjednané práce, sjednaná odměna za vykonanou práci, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá ...",

porušila NsP Náchod,

kteřá v roce 1992 uzavřela 66 dohod o pracovní činnosti, z toho v 64 zjištěných případech nesjedнала rozsah pracovní doby. V jednom případě nebyla uvedena doba, na kterou se smlouva uzavírá. V roce 1993 nesjedнала rozsah pracovní doby v 57 případech z 64 uzavřených dohod.

c) Ustanovení § 20 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Ředitelé vydají statut a organizační řád do šesti měsíců od účinnosti této vyhlášky, ..." (účinnosti nabyla dnem 10. 10. 1991),

porušila Nemocnice Na Homolce,

kde do doby kontroly nebyl organizační řád vydán.

6. Vedení účetnictví

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, účinný od 1. 1. 1992 a předpisy jej předcházející, tj. vyhláška FMF č. 23/1990 Sb., o účetnictví (dále jen "vyhláška"), vyhláška FMF č. 586/1990 Sb., o odpisování základních prostředků.

a) Ustanovení § 3 odst. 1 zákona, kde je mj. uvedeno:

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (dále jen 'účetní období'); ...",

porušily NsP Hodonín a SZZ Bruntál.

NsP Hodonín nezaúčtovala prodej osobního auta Škoda Favorit z 18. 4. 1994 v částce 103 000 Kč a nákup osobního auta Tatra 613 z téhož dne v částce 276 000 Kč.

SZZ Bruntál v účetnictví roku 1993 neúčtovalo o všech účetních případech tohoto roku. Např. nebyly zaúčtovány dodavatelské faktury ve výši 2 670 635 Kč, nebyly proúčtovány pohledávky za výkony zdravotní péče týkající se prosince 1993 v celkové výši 10 360 072 Kč.

b) Ustanovení § 4 odst. 2, kde je mj. uvedeno:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účetní osnovy a postupy účtování, uspo-

řádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek, ...",

porušily NsAČ Vlašim, NsP Č. Brod a SSZ II Brno.

NsAČ Vlašim v letech 1993 a 1994 vedla v účetnictví majetek, ke kterému převedla v roce 1992 právo hospodaření jiné organizaci (např. budovu nemocnice ve Vlašimi). V době kontroly neúčtovala na účtu 042 - Nedokončené hmotné investice částku 26 675 610,56 Kč vynaloženou na investice a na účtu 052 - Poskytnuté zálohy na HIM částku 1 500 000 Kč.

NsP Č. Brod nezpracovala převodový můstek při převodu účetnictví z roku 1992 do roku 1993. Rozvaha sestavená k 31. 3. 1993 obsahuje účty podle neplatné účtové osnovy.

SZZ II Brno přijaté zálohové faktury účtovalo do nákladů roku 1993 a nepoužilo účet 314 - Poskytnuté provozní zálohy. Uvedeným postupem došlo ke zkreslení hospodářského výsledku roku 1993 o částku 320 000 Kč.

c) Ustanovení § 6 odst. 3 zákona, které stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny inventarizovat majetek a závazky podle § 29."

(když ustanovení § 29 odst. 1 a 3 mj. stanoví:

"Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti."

"Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky ..."),

porušily NsP Kladno, NsP Náchod, SZZ Bruntál a ZZPK Sever Č. Budějovice.

NsP Kladno a NsP Náchod neprovedly při svém vzniku inventarizaci majetku (rovněž ji neprovedly při zpracování účetní závěrky k 30. 6. 1992, která byla podkladem pro zpracování privatizačního projektu).

SZZ Bruntál neprovedlo inventarizaci majetku a závazků ve lhůtě dvou let. (K 31. 12. 1993 činily krátkodobé závazky 14 022 815 Kč, pohledávky 7 954 080 Kč.)

ZZPK Sever Č. Budějovice od roku 1991 do doby kontroly neprovedlo inventarizaci majetku a závazků.

d) Ustanovení § 7 odst. 1 zákona, kde je uvedeno:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

porušily NsP Kladno, NsP Kyjov, SZZ Bruntál a ZZPK Sever Č. Budějovice.

NsP Kladno vedla v roce 1992 v účetnictví pozemky v ocenění podle neplatné vyhlášky. Účtovala o uvedení věcí do užívání se zpožděním i jednoho roku.

NsP Kyjov prováděla rekonstrukci hlavního objektu nemocnice v Kyjově. Technické zhodnocení nepromítla do pořizovací ceny (např. jen v roce 1992 investovala částku 10 000 000 Kč).

SZZ Bruntál proučtovalo v průběhu měsíců leden až říjen 1993 mzdy do období, do kterého časově nepatřily. Náklady na rekonstrukci ve výši 312 338 Kč byly zaúčtovány na účet 511 - Opravy a udržování.

ZZPK Sever Č. Budějovice do pořizovací ceny budovy nepromítlo zvýšení o částku 1 823 137 Kč technického zhodnocení provedeného v roce 1994.

e) Ustanovení § 7 odst. 3 zákona, kde je uvedeno:

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky."

nenaplnilo ZZPK Sever Č. Budějovice,

které účtuje na účtu 042 - Pořízení hmotných investic, již od roku 1992 částku 364 000 Kč. Jedná se o přístroj coaguometr, který se v organizaci nenalézá a doklad o jeho nabytí nebyl předložen.

f) Ustanovení § 13 odst. 1 písm. b) a odst. 2 písm. a) zákona, kde je uvedeno:

"Účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví účtují: ...

b) v hlavní knize, v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného (systematicky), ..."

"Hlavní kniha zahrnuje syntetické účty podle účtového rozvrhu, které obsahují minimálně tyto údaje:

a) zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha, ...",

porušily NsP Č. Brod a SZZ Bruntál.

NsP Č. Brod v hlavní knize v období leden r. 1992 chybí počáteční stavy syntetických účtů v účtové třídě 0. Účet 010 - Základní prostředky není veden vůbec.

SZZ Bruntál v období od 1. 1. 1993 do 31. 10. 1993 nevedlo hlavní knihu.

g) Ustanovení § 30 odst. 1 zákona, kde je mj. uvedeno:

"Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, ...",

porušily Nemocnice Na Homolce a NsP Č. Brod.

Nemocnice Na Homolce neprokázala provedení inventury pohledávek k 31. 1. 1993 inventurním soupisem ani jiným dokladem.

NsP Č. Brod při inventarizaci majetku k 31. 8. 1993 nezjistila stavby, které byly rovněž majetkem organizace. (Kontrolou dne 29. 6. 1994 byly zjištěny např. stavby: spojovací kanál, objekty dopravní záchrané služby, vodárna u plynové kotelny.) Skutečný stav majetku nebyl zjevně zjišťován fyzickou inventurou.

h) Ustanovení § 30 odst. 3 zákona a § 26 odst. 1 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků."

"Každá organizace založí a průběžně aktualizuje seznam účetních knih, ..."

porušila PK II Hr. Králové,

kteřá zúčtovala inventarizační rozdíl ve výši 23 830 Kčs zjištěný v roce 1992 až v srpnu 1993.

i) Ustanovení § 27 odst. 1 vyhlášky, kde je uvedeno:

"Organizace si sestaví pro každý rok účtový rozvrh, v němž podle stanovené účetní osnovy a směrnice k ní uvede číselná označení, popřípadě i zvolené číselné znaky a názvy syntetických účtů potřebných k zachycení účetních případů, které se mohou v organizaci během roku vyskytnout. Vznikne-li v průběhu roku potřeba dalších syntetických účtů, účtový rozvrh se doplní."

porušily NsP Č. Brod a PK II Hr. Králové.

NsP Č. Brod si nesestavila pro rok 1991 účtový rozvrh. Použila účtový rozvrh bývalého OÚNZ Kolín, který nedoplnila potřebnými syntetickými účty 107 - Cenové rozdíly k materiálu, 960 - Hospodářský výsledek a 967 - Zúčtování hospodářského výsledku.

PK II Hr. Králové si účtový rozvrh nesestavila.

j) Ustanovení § 41 odst. 1 a § 46 odst. 3 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Správnost stavů hospodářských prostředků na účtech se ověřuje inventarizacemi hospodářských prostředků."

"Rozvaha sestavená ke dni vzniku organizace ... je zahajovací rozvahou."

porušily NsP Kyjov, PK II Hr. Králové, SZZ II Brno a SZZ Bruntál.

Uvedené organizace neprovedly v roce 1991 ke dni vzniku ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 155/1971 Sb., o inventarizacích hospodářských prostředků, kde je mj. uvedeno: *"Mimořádné inventarizace hospodářských prostředků se musí provést ke dni vzniku ..."*, mimořádnou inventarizaci hospodářských prostředků a nesestavily zahajovací rozvahu.

k) Ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 586/1990 Sb., kde je mj. uvedeno:

"Základní prostředky se odepisují do konce měsíce, v kterém byla odepsána pořizovací cena ..."

porušila NsP Č. Brod,

kteřá základní prostředek "kotelna garáže II. etapa" v pořizovací ceně 226 270 Kčs odepsala k 31. 12. 1991 částkou 301 113 Kčs, tj. o 74 843 Kčs (o 33 %) více, než je pořizovací cena.

7. Ostatní

- zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, výměry FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92 a MF ČR č. 01/93, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, vydané na základě ustanovení § 10 zákona č. 576/1990 Sb., o cenách a § 2 odst. 2 zákona ČNR č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, Cenový věstník částka 1/1991 a Cenový věstník částka 46/1992.

a) Ustanovení § 54 stavebního zákona, kde je uvedeno:

"Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu."

porušily NsP Hodonín a ZZPK Sever Č. Budějovice.

NsP Hodonín provedla bez stavebního povolení rekonstrukci polikliniky.

ZZPK Sever Č. Budějovice vybuďovalo stavbu přístavku pro uložení plynu, na kterou nebylo vydáno stavební povolení.

b) Ustanovení části II položka 11, resp. 9 výměrů, kde je mj. uvedeno:

"Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním orgánům nebo z dalších prostředků státu."

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ..., a dále podle těchto ustanovení: ..."

porušily NsAČ Vlašim, NsP Hodonín a NsP Kladno.

NsAČ Vlašim v roce 1994 uzavřela bez výběrového řízení smlouvu na rekonstrukci dvou kotel se s. r. o. JOPA-UNISTAV s dohodnutou smluvní cenou 3 771 637 Kč hrazenou ze státního rozpočtu.

NsP Hodonín v roce 1992 nevyhlásila výběrové řízení na dodavatele rekonstrukce polikliniky nákladem 2 000 000 Kčs hrazené ze státního rozpočtu. Na akci se podílelo více dodavatelů.

NsP Kladno v roce 1992 sjednala bez výběrového řízení se s. r. o. ProArch Praha a s. r. o. Stavitelství Kladno projektové a stavební práce na rekonstrukci prádelny v celkové hodnotě 2 713 307 Kčs (z toho 2 000 000 Kčs účast státního rozpočtu).

8. Činnost Nemocnice Na Homolce při uzavírání smluv o individuálním poskytování zdravotních služeb

Nemocnice Na Homolce uzavírala s právníckými osobami smlouvy o individuálním poskytování zdravotnických služeb

Ustanovení § 9 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (úplné znění pod č. 86/1992 Sb.), stanoví:

"Občané mají právo na poskytování zdravotní péče podle ustanovení tohoto zákona, zákona o všeobecném zdravotním pojištění a předpisů vydaných k jejich provedení."

Těmito předpisy jsou zákon č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění (úplné znění pod č. 295/1993 Sb.), ve znění zákona č. 324/1993 Sb. a předpisy vydané k jeho provedení (nařízení vlády ČR č. 216/1992 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 149/1994 Sb., kterým se vydává Zdravotní řád a provádějí některá ustanovení zákona č. 550/1991 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 50/1993 Sb.).

Ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) nařízení vlády České republiky č. 216/1992 Sb., v platném znění, stanoví:

"Hrazená péče zahrnuje též zdravotní výkony provedené v rámci ..."

b) lékařské služby první pomoci a ústavní pohotovostní služby, ..."

Ujednáním v článku I bod 2 smlouvy se nemocnice mj. zavazuje poskytovat smlouvou určeným pacientům speciální organizaci zdravotní péče. Uvádí: *"Individuálním poskytováním zdravotních služeb se rozumí speciální organizace zdravotní péče spočívající v individuálním zajištění zdravotní péče pro oprávněné osoby, komplexnosti poskytované zdravotní péče pro oprávněné osoby spočívající v poskytování preventivních, léčebných a rehabilitačních služeb v jednom zdravotnickém zařízení - Nemocnici Na Homolce a zajištění zdravotní péče pro oprávněné osoby v jiném zdravotnickém zařízení obdobným způsobem na obdobné úrovni v případě přesahujícím odborné nebo kapacitní možnosti Nemocnice Na Homolce."* Tento závazek neměla nemocnice smluvně v jiném zdravotnickém zařízení zajištěn. Neurčitost ustanovení smlouvy nezakládá povinnost nemocnice ke konkrétním závazkům.

Podle ujednání článku IV smlouvy vzniká nemocnici nárok na úhradu 500 Kč za osobu a měsíc bez ohledu na to, zda klient v tomto měsíci zdravotní péči nemocnice skutečně využije.

Pod bodem 1 je uvedeno:

"Nemocnice poskytuje zdravotní služby individuálním způsobem za úplatu, jejíž výši sjednávají stra-

ny této smlouvy částkou Kč 500 měsíčně za každou osobu uvedenou v příloze č. 2 této smlouvy či ve změnách této přílohy. Celková výše úhrady ve prospěch nemocnice činí tedy násobek částky Kč 500 a počtu osob oprávněných k poskytnutí zdravotní péče individuálním způsobem v příslušném kalendářním měsíci."

V bodu 2 je uvedeno:

"Pro nárok nemocnice na úhradu podle bodu 1 není rozhodující, zda oprávněné osoby skutečně zdravotní péči poskytovanou individuálním způsobem využijí ani v jakém rozsahu ji využijí."

Obsahem smlouvy je poskytování zdravotní péče vybraným osobám za úplatu, která zdvojuje úhradu za státem garantovanou zdravotní péči. Z podkladů získaných při kontrole nelze určit, k jakým účelům je příjem z poplatků používán.

II. Privatizace zdravotnických zařízení

Proces privatizace u kontrolovaných osob většinou nepřekročil stádium privatizačních projektů. V několika případech došlo k převodu vlastnictví na základě výjimky udělené vládou ČR. Při vyhotovení privatizačních projektů a nakládání s majetkem státu v průběhu privatizace bylo kontrolami zjištěno porušení těchto právních předpisů:

Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MSNMP ČR č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění pozdějších předpisů.

a) Ustanovení § 6 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona, kde je uvedeno:

"Privatizační projekt podniku je souhrn ekonomických, technických, majetkových, časových a dalších údajů, který obsahuje

a) označení podniku a vymezení majetku určeného k privatizaci podle tohoto projektu (dále jen 'privatizovaný majetek'),

b) údaje o tom, jakým způsobem stát privatizovaný majetek nabyt, ...

d) ocenění privatizovaného majetku."

porušily NsAČ Vlašim, NsP Č. Brod, NsP Kyjov a ZZPK Jih Č. Budějovice.

NsAČ Vlašim v privatizačním projektu ze dne 7. 9. 1992 neuvedla hodnotu pozemků o celkové výměře 389 m², která v ocenění podle vyhlášky č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků, činila 38 900 Kčs. Pozemky o celkové výměře 11 399 m² byly nesprávně oceněny dne 13. 8. 1992 cenou o 341 970 Kčs nižší, podle vyhlášky č. 316/1990 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 182/1988 Sb., o cenách staveb, pozemků,

trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků, a která byla platná do 31. 10. 1991. Dále do kupní ceny privatizované zubní ordinace obvodu č. 3 polikliniky Vlašim nebyla zahrnuta lékařská souprava v pořizovací ceně 67 261 Kčs a stomatologické křeslo v pořizovací ceně 33 740 Kčs.

NsP Č. Brod v privatizačním projektu neuvedla stavby, jejichž ocenění činí celkem 1 560 804 Kč a další stavby neoceněné. Stavby nebyly uvedeny ani v aktualizovaném privatizačním projektu ze dne 15. 5. 1994 a jejich hodnota nebyla zahrnuta v účetnictví. Zastavěné plochy o výměře 2 709 m² byly chybně oceněny jako ostatní plochy, tj. cenou 3 Kč za m². Cena za zastavěnou plochu pro Český Brod činí 100 Kč za m². Cena pozemků je nižší celkem o 262 773 Kč.

NsP Kyjov v privatizačním projektu nezahrnula do hodnoty majetku např. náklady na rekonstrukci hlavního objektu nemocnice v Kyjově, které jen v roce 1992 činily 10 000 000 Kčs.

ZZPK Jih Č. Budějovice nedoložilo v privatizačním projektu, jakým způsobem stát privatizovaný nemovitý majetek nabyt.

b) Ustanovení § 6a) odst. 1 zákona, v platném znění, kde je uvedeno:

"Součástí privatizačního projektu předloženého po 29. 2. 1992 musí být vyhodnocení závazků podniku z hlediska ochrany životního prostředí."

porušily NsAČ Vlašim a NsP Kladno.

Uvedené organizace vypracovaly privatizační projekty, které neobsahovaly vyhodnocení závazku podniku z hlediska ochrany životního prostředí.

c) Ustanovení § 45 odst. 1, 2, 3 a 6 zákona, v platném znění, kde je mj. uvedeno:

"Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti, popř. sloužícího ke kulturním a sociálním potřebám, k němuž mají právo hospodaření, ..."

"Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda."

(ve znění platném od 28. 2. 1992 do 7. 12. 1992)

"Podniky mohou uzavírat nájemní smlouvy a jiné smlouvy o užívání majetku uvedeného v § 1 jinými osobami jen na dobu do dne přechodu tohoto majetku na příslušný fond. Pokud by uvedené smlouvy byly po dni 28. února 1992 uzavřeny na dobu delší, zaniká právo užívat majetek dnem jeho přechodu na příslušný fond."

(ve znění platném od 8. 12. 1992 do 12. 8. 1993, označeno jako odst. 5)

"Na rozpočtové a příspěvkové organizace se ustanovení odstavců 1 a 2 vztahují, jen pokud jde o úplatné převody majetku s výjimkou pozemků. Rozpo-

čtové a příspěvkové organizace postupují ... při úplatných převodech pozemků podle zvláštních předpisů."

(§ 14 odst. 4 a 8 a § 35 vyhl. č. 119/1988 Sb.),

porušily NsAČ J. Hradec, NsP Hodonín, NsP Rokycany, SZZ Bruntál a ZZPK Týn.

NsAČ J. Hradec bez udělení výjimky vlády ČR převedla úplatně na nestátní organizaci - Všeobecnou zdravotní pojišťovnu dne 16. 12. 1992 v rozporu s právními předpisy smlouvou o převodu práva hospodaření dům včetně pozemků. Cena byla stanovena posudkem soudního znalce ve výši 2 560 000 Kčs (zůstatková cena domu ke dni převodu činila 487 219 Kčs). Pozemky převedla, aniž by měla povolenou výjimku MF ČR ve smyslu ustanovení § 35 vyhlášky č. 119/1988 Sb. Dále prodala v letech 1993 a 1994 dva přístroje EKG Chiracard se zůstatkovými hodnotami 21 817 Kč a 24 778 Kč bez udělení výjimky vlády ČR.

NsP Hodonín prodala v roce 1994 osobní automobil Škoda Favorit vyrobený v roce 1990 bez udělení výjimky vlády ČR.

NsP Rokycany prodala podle kupní smlouvy ze dne 22. 12. 1992 objekt domu v Rokycanech včetně pozemků za dohodnutou kupní cenu 1 300 000 Kčs s. r. o. ALFAMEDICA bez udělení výjimky vlády ČR. K prodeji pozemků došlo bez povolené výjimky MF ČR ve smyslu ustanovení § 35 vyhlášky č. 119/1988 Sb. Dále prodala dne 4. 5. 1994 sanitní vozidlo Renault Master vyrobené v roce 1990 za dohodnutou kupní cenu 168 000 Kč (cena pořízení dne 1. 9. 1990 včetně vybavení zdravotnickou technikou byla 1 279 284 Kčs).

SZZ Bruntál uzavřelo s firmou Antea, Antonín Pečenka, Bruntál dne 26. 3. 1992 do doby 1. 4. 1995 smlouvu o nájmu movitých věcí v celkové hodnotě 331 408 Kčs s přednostním právem koupě najatých věcí. Se stejnou firmou uzavřelo dne 1. 4. 1992 do doby 10. 4. 1997 smlouvu o nájmu movitých věcí v celkové hodnotě 452 915 Kčs s tím, že po uplynutí doby nájmu přechází vlastnické právo k najatým věcem bezúplatně na nájemce. (Firmu Antea pověřilo SZZ vedením svého účetnictví.)

ZZPK Týn prodala 22. 2. 1994 audiometr se zůstatkovou hodnotou 28 710 Kč a 25. 1. 1994 přístroj centrifuga se zůstatkovou hodnotou 119 584 Kč bez udělení výjimky vlády ČR. Kupní ceny byly shodné se zůstatkovými hodnotami.

III. Prodej Nemocnice Na Homolce

Ministerstvo zdravotnictví předložilo k projednání ekonomickým ministrům vlády ČR materiál ze dne 12. 10. 1993, kterým žádá udělení výjimky podle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. k přímému prodeji Nemocnice Na Homolce společností Euro Hospitals Group Ltd. a PMC s. r. o. K 30. 6. 1993 je hodnota hmotného majetku movitého a nemovitého uvedena částkou 1 286 984 000 Kč, finančního majetku

152 099 000 Kč, pohledávek 7 180 000 Kč. Podíl nabyvatelů je uveden v poměru 80 % : 20 % celkové hodnoty. Euro Hospitals Group (Channel Island) Ltd. je představena jako zahraniční společnost se sídlem v Jersey, Velká Británie, která byla vytvořena mezinárodní společností Coopers Lybrand z pověření jihoafrickými společnostmi Clinic Holdings Ltd., Group of Hospitals, Johannesburg a Syfin Holdings (Pty) Ltd., Cape Town za účelem soustředění finančních zdrojů pro investice do zdravotnických zařízení v evropském regionu. PMC s. r. o. jako česká společnost tvořená současným lékařským vedením nemocnice.

Porada ekonomických ministrů dne 30. 11. 1993 doporučila Ministerstvu zdravotnictví předložit žádost vládě ČR s tím, že prodej bude proveden formou veřejné obchodní soutěže. V tomto smyslu ministerstvo požádalo materiálem předloženým pro schůzi vlády ČR dne 1. 12. 1993 o udělení výjimky.

Usnesením ze dne 1. 12. 1993 č. 686 vláda ČR udělila výjimku k převodu vlastnictví majetku státu, a to movitého a nemovitého majetku, ke kterému má právo hospodaření Nemocnice Na Homolce, uložila ministru zdravotnictví vyhlásit a realizovat veřejnou soutěž na prodej Nemocnice Na Homolce podle předchozího bodu, uložila ministru zdravotnictví a ministru pro správu národního majetku a jeho privatizaci stanovit podmínky pro vstup a způsob vyhodnocení soutěže uvedené v předchozím bodě, uložila ministru financí a ministru zdravotnictví vyjasnit otázky vlastnictví pozemků v souvislosti s udělením výjimky a vyhlášením soutěže podle předchozích bodů.

Na základě tohoto usnesení Ministerstvo zdravotnictví veřejně vyhlásilo podmínky soutěže (obchodní veřejnou soutěž) na prodej Nemocnice Na Homolce podle § 281 a násl. Obchodního zákoníku, kde mj. uvedlo:

"A. Předmět veřejné soutěže - Veškerý majetek státní příspěvkové organizace Nemocnice Na Homolce, ... Hmotný movitý a nemovitý majetek tvoří k 30. červnu 1993 hodnotu 1 286 984 tis. Kč ... Konkrétní návrhy se předávají ... do 30. prosince 1993. Vyhlášovatel si vyhrazuje právo na změnu podmínek nebo zrušení soutěže."

Do soutěže došly dvě nabídky:

- konsorcia NOVA (U.K. LIMITED) Surrey, Velká Británie;
- "konsorcia" společností Clinic Holdings Ltd., Johannesburg, JAR, Fintrust (Pty) Ltd., Cape Town, JAR a PMC s. r. o. Praha, v jehož čele stojí společnost Euro Hospital Group (C.I.) Ltd., St. Peter Port, Guernsey, Velká Británie, datovaná 30. 12. 1993 v Praze a Londýně, s podpisy zástupců Euro Hospital Group Ltd. (reg. č. 27337) a PMC spol. s r. o. (IČO 49712501), bez firemních razítek.

Vyhodnocením soutěže dne 7. 1. 1994 komise doporučila "přímý prodej konsorciu EURO Hospital

Group ve smyslu jeho nabídky". Vyhlášení soutěže a její průběh byly v rozporu s ustanoveními Obchodního zákoníku.

Tím, že Ministerstvo zdravotnictví vyhlásilo veřejnou soutěž na prodej Nemocnice Na Homolce, nakládalo s majetkem, k němuž nemělo právo hospodaření a jednalo tak v rozporu s ustanovením § 65 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění zákona č. 103/1990 Sb. (viz. § 761 Obchodního zákoníku), kde je uvedeno:

"Právo hospodaření s národním majetkem vykonává zásadně organizace, která je pověřena úkoly, k jejichž plnění majetek zcela nebo převážně slouží."

Ministerstvo zdravotnictví požádalo materiálem ze dne 25. 5. 1994, předloženým pro schůzi vlády, znovu o udělení výjimky podle § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb., a to k přímému prodeji Nemocnice Na Homolce s. r. o. Euro Hospital Group Praha.

Usnesením ze dne 8. 6. 1994 č. 318 o udělení výjimky podle § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, vláda ČR

- uděluje výjimku k převodu vlastnictví movitého a nemovitého majetku státu, ke kterému má právo hospodaření Nemocnice Na Homolce formou smlouvy o prodeji podniku,
- souhlasí s prodejem podniku včetně pozemků s. r. o. Euro Hospital Group Praha za podmínek obsažených ve Společném prohlášení o podstatných náležitostech smlouvy o prodeji podniku Nemocnice Na Homolce, které je uvedeno v příloze tohoto usnesení,
- ukládá ministru zdravotnictví realizovat prodej podle bodu I a II/1 tohoto usnesení za předpokladu smluvního zajištění dalšího užívání zařízení radioterapeutického a diagnostického pracoviště (Leksellova gama nože).

Euro Hospital Group Praha, s. r. o. (dále jen "EHG Praha") - IČO 60490241 vznikla dne 16. 3. 1994. Společníky jsou Euro Hospital Group (C.I.) Limited, St. Peter Port, Guernsey, Velká Británie (dále jen "EHG Ltd."), s vkladem 80 000 Kč a PMC spol. s r. o., Praha s vkladem 20 000 Kč. Jednateli jsou MUDr. O. Šubrt, CSc. a MUDr. M. Ročeň. (MUDr. O. Šubrt, CSc. je současně ředitelem Nemocnice Na Homolce, MUDr. M. Ročeň je zástupcem ředitele a primářem odd. II Nemocnice Na Homolce.)

EHG Ltd. je daňově osvobozená společnost s ručním omezením na akcie, registrovaná na ostrově Guernsey dne 12. 10. 1993, reg. č. 27337. Základní jmění 10 000 liber sterlinků je rozděleno na 10 000 kmenových akcií po 1 libře sterlinků každá. Vlastníky společnosti jsou společně Abacus Trustees, spol. s r. o. jako správce svěřeného majetku pana Ch. Sebira a rodiny, Berkshire a Abacus Trustees, spol. s r. o. jako správce

svěřeného majetku pana Grahama H. Northa, Surrey. Předmět se uvádí "Investiční holdingová společnost". V účelech, pro něž je společnost založena, není zdravotnická nebo obdobná činnost uvedena.

PMC spol. s r. o. vznikla dne 21. 9. 1993. Společníky jsou MUDr. O. Šubrt, CSc., MUDr. M. Ročeň, MUDr. P. Niederle, DrSc., MUDr. F. Tovaryš, CSc., každý vkladem 25 000 Kč. Předmět podnikání (činnosti) se uvádí "koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej (vyjma činností uvedených v příl. 2 a 3 zák. č. 455/1991 Sb.)".

Ministerstvo zdravotnictví svými sděleními ze dne 3. 3. 1994 a 4. 3. 1994 a ministr zdravotnictví sdělením ze dne 7. 3. 1994 Obvodnímu úřadu Praha 5 k žádosti "s. r. o. Euro Hospital Group Praha" o registraci nestátního zdravotnického zařízení podpořili registraci společnosti, ačkoliv pro to nesplňovala podmínky ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) a c) zákona č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, kde je k žádosti o registraci mj. uvedeno:

"Žádost musí obsahovat:

a) ... je-li provozovatelem nestátního zařízení právnická osoba, název, sídlo, právní formu, jméno, příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem ...

c) místo provozování nestátního zařízení včetně uvedení vlastnického nebo nájemního vztahu, ..."

Rozhodnutí o registraci úřad vydal dne 7. 3. 1994, když žadatel ještě dle práva neexistoval (společnost vznikla dne 16. 3. 1994).

Nemocnice Na Homolce dne 1. 8. 1994 uzavřela ve smyslu usnesení vlády ČR ze dne 8. 6. 1994 č. 318, s předchozím souhlasem ministra zdravotnictví, smlouvu o prodeji podniku podle § 476 a násl. Obchodního zákoníku. Kupní cena byla sjednána částkou 1 287 000 000 Kč.

Smlouva obsahuje ujednání, z nichž některá jsou nejasná a mohou vést k rozpornému výkladu.

Např. v ujednání článku I se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo k věcem movitým a nemovitým, práva a jiné majetkové hodnoty sloužící k provozu nemocnice, jejichž specifikace je v přílohách smlouvy (1 - 8), které tvoří její nedílnou součást. Mimo jiné se převádí vlastnické právo k movitým věcem uvedeným v příloze č. 3 smlouvy, mezi kterými je v "Přehledu základních prostředků tříd 3 - 7 k 30. 6. 1994" uveden s číslem ZP 5305 GAMA nůž.

V ujednání článku III byla sjednána kupní cena pevnou částkou. Vzhledem k pozdějšímu nabytí účinnosti než k datu jejího uzavření, platí pro tento pří-

pad ustanovení § 482 Obchodního zákoníku, kde je mj. uvedeno:

"Má-li nabýt smlouva účinnosti k pozdějšímu datu, mění se výše kupní ceny s přihlédnutím ke zvýšení nebo snížení jmění, k němuž došlo v mezidobí."

V ujednání článku IV se kupující zavazuje zaplatit první splátku ve výši 387 000 000 Kč a druhou splátku ve výši 60 000 000 Kč na účet Nemocnice Na Homolce č. 37233-051/0100 vedený u Komerční banky. Účet je uveden v příloze č. 7 smlouvy mezi finančními účty, ke kterým se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo podle článku I smlouvy.

Podle ujednání článku XII nabude smlouva účinnosti právě dnem zaplacení první splátky kupní ceny. Nejméně druhá splátka by byla uhrazena na účet již ve vlastnictví kupujícího. Toto vadné ujednání bylo napraveno "Dodatkem č. 1 ke smlouvě o prodeji podniku ze dne 1. 8. 1994" sjednaným dne 18. 10. 1994.

Při rozvržení splacení kupní ceny šestnácti splátkami na dobu 14 let; smlouva nereflektuje možný inflační vývoj.

Smlouvou není z hlediska prodávajícího dostatečně zajištěn majetek do doby jeho zaplacení.

V převáděných právech a závazcích (seznam smluvních vztahů) uvedených v příloze č. 5 smlouvy není uvedena smlouva s Nadací Míša o užívání Leksellova gama nože. V ujednání smlouvy smluvní zajištění dalšího užívání zařízení není.

Dne 4. 2. 1995 s předchozím souhlasem ministra zdravotnictví Nemocnice Na Homolce sjednala s kupujícím "Dohodu účastníků o zrušení smlouvy", kterou smluvní strany smlouvu o prodeji podniku, která nenabyla účinnosti, zrušily.

IV. Činnost okresních, městských a obvodních úřadů jako zřizovatelů zdravotnických zařízení

V činnosti zřizovatelů zdravotnických zařízení bylo provedenými kontrolami zjištěno porušení právních předpisů v těchto oblastech:

1. Hospodaření s rozpočtovými prostředky

- zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

a) Ustanovení § 5 odst. 2 a § 11 odst. 1 zákona, kde je uvedeno:

"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmí-

nek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky."

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

porušil OkÚ Rokycany,

kterému byla v roce 1992 poskytnuta dotace 902 000 Kčs na činnost ve zdravotnictví s tím, že Ministerstvo financí ČR taxativně stanovilo činnosti, na něž se dotace poskytuje. Ve smlouvě o použití dotace s NsP Rokycany uvedl OkÚ jiné činnosti, než stanovilo ministerstvo. V roce 1993 obdržel na určené činnosti opět dotaci. O jejím použití a vyúčtování neuzavřel příslušnou smlouvu s příjemcem, NsP Rokycany. Ta z ní hradila částkou 87 986,32 Kč činnost onkologického registru, na kterou nebyla určena.

- b) Ustanovení § 30 odst. 1 zákona, kde je mj. uvedeno:

"Neoprávněně použité nebo zadržené prostředky státního rozpočtu republiky nebo státních fondů republiky jsou subjekty, kterým byly poskytnuty, povinny odvést ve stejné výši státnímu rozpočtu republiky, ..."

porušil OkÚ Opava,

který v roce 1992 neoprávněně poskytl na vypracování základních privatizačních projektů zdravotnických zařízení, jejichž zřizovateli byly obce nebo která byla registrovaná na OkÚ ve smyslu zákona č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, jako nestátní zdravotnická zařízení, zálohu ve výši 1 000 000 Kčs. Tuto částku OkÚ Opava do státního rozpočtu nevrátil.

- c) Ustanovení § 31 odst. 2 zákona, kde je uvedeno:

"Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat:

a) označení zřizovatele,

b) název, sídlo organizace a její identifikační číslo; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných organizací,

c) vymezení základního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,

d) označení statutárních orgánů,

e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření,

f) vymezení doby, na kterou je organizace zřizována."

porušily OkÚ Hradec Králové, Opava, Rokycany, Tábor a MěÚ Č. Brod.

Uvedené úřady vydaly nově vzniklým zdravotnickým zařízením zřizovací listiny, které neobsahovaly všechny náležitosti (např. sídlo organizace, identifikační číslo, označení statutárních orgánů, vymezení majetku,

k němuž má organizace právo hospodaření a vymezení doby, na kterou je organizace zřizována).

- d) Ustanovení § 31 odst. 3 zákona, kde je uvedeno:

"K rozdělení, sloučení případně splnutí rozpočtové nebo příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v němž též určí, v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové, popřípadě přejímající organizace."

porušily OkÚ Náchod a Opava.

Uvedené úřady při rozdělení OÚNZ nerozhodly v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové přejímající organizace. Dále neurčily právní vztahy k majetku státu, k němuž měly OÚNZ právo hospodaření.

- e) Ustanovení § 16 odst. 4 a § 17 odst. 4 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"V návaznosti na závazně stanovené ukazatele ... stanoví zřizovatel příspěvkové organizaci rovněž hospodářský výsledek, tj. rozdíl mezi plánovanými náklady a výnosy, jako základ pro výpočet objemu přidělu do jejích fondů po ukončení hospodářského roku."

"Kromě příspěvku na činnost poskytuje zřizovatel příspěvkové organizaci dotace na investice v případě, že finanční prostředky ve fondu reprodukce základních prostředků příspěvkové organizace nestačí na její nezbytné investiční potřeby."

porušil OkÚ Rokycany,

který NsP Rokycany nestanovil pro roky 1992, 1993 a 1994 hospodářský výsledek a tím ani základ pro výpočet objemu přidělu do fondů. V roce 1993 poskytl nemocnici dotaci na investice ve výši 1 076 812 Kč, přestože ve fondu reprodukce investičního majetku měla částku 2 564 130 Kč.

- f) Ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Rozsah a podmínky hospodářské činnosti stanoví obecně závazný právní předpis. V případě, že rozsah a podmínky nejsou takto stanoveny, ... Pro příspěvkové organizace zřízené okresním úřadem nebo obcí může rozsah a podmínky stanovit pouze zřizovatel."

porušily OkÚ Hradec Králové a Náchod.

Uvedené úřady nestanovily rozsah a podmínky prováděné hospodářské činnosti organizacím, kterých jsou zřizovateli.

- g) Ustanovení § 35 odst. 2 vyhlášky, kde je uvedeno:

"Organizace požadující příspěvek musí předložit rozpočtové organizaci poskytující příspěvek zdůvodňující podklady. Rozpočtová organizace je povinna přezkoumat účelnost a nutnost poskytnutí příspěvku."

porušil OkÚ Opava,

který nepřezkoumal účelnost příspěvků poskytnutých v roce 1992 nestátním zdravotnickým zařízením a obcím a nepožadoval jejich vyúčtování. Nevyúčtovatelná částka činila celkem 4 646 254,81 Kč.

2. Hospodaření s majetkem státu

- vyhláška FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení § 6 vyhlášky, kde je mj. uvedeno:

"Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře."

porušily OkÚ Opava a Městská část Praha 3.

OkÚ Opava v souvislosti se zrušením OÚNZ Opava rozdělením převedl k 31. 12. 1991 právo hospodaření k budovám a stavbám v pořizovací ceně 65 326 066 Kčs rozpočtové organizaci OHS Opava a příspěvkovým organizacím KÚ Opava a Dopravní záchranná služba Opava. Hospodaření s movitými věcmi převedl na 136 nestátních zdravotnických zařízení zřízených zastupitelstvy měst a obcí. Budovy a stavby v pořizovací ceně 190 588 768 Kč nepřevěděl, ale převzal je ke dni 1. 4. 1993 neoprávněně do režimu prozatímní správy ve smyslu vyhlášky FMF č. 61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku. Správou, údržbou a pronajímáním bytových a nebytových prostor pověřil firmu Remark, reality & marketing (později Remark, s. r. o.), Opava, která uzavírala v roce 1994 smlouvy o nájmu. Nájemné bylo vyměřeno s účinností od 1. 6. 1993. Např. smlouva o nájmu se SN Opava nebyla do doby kontroly uzavřena.

Městská část Praha 3 v roce 1991 neoprávněně převedla hospodářskými smlouvami majetek státu z OÚNZ Praha 3 do svého vlastnictví (vlastnictví obce). Podle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 23. 11. 1992 byly hospodářské smlouvy uzavřeny v rozporu s platnými právními předpisy. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 2. 1994 uvedený rozsudek potvrdil a dovodil, že hospodářské smlouvy jsou od samého počátku neplatné. Během roku 1991 došlo ke snížení majetku v položkách základní prostředky o 376 396 Kčs a DKP v používání o 3 134 160 Kčs v pořizovacích cenách. Doklady o vyřazení majetku nebyly předloženy.

3. Působnost při zřizování zdravotnických zařízení

- zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, v platném znění, zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních.

a) Ustanovení § 19 písm. b) zákona č. 425/1990 Sb., v platném znění, kde je mj. uvedeno:

"V přechodném období, nejpozději do 31. prosince 1992, okresní úřad ... nové rozpočtové a příspěvkové organizace může zřizovat pouze se souhlasem ministerstva vnitra a ministerstva financí České re-

publiky a příslušného ústředního orgánu státní správy."

porušily OkÚ Hradec Králové a Náchod.

OkÚ Hradec Králové ke dni 1. 7. 1991 zřídil se souhlasem Ministerstva vnitra ČR 7 příspěvkových organizací - zdravotnických zařízení, aniž k tomu obdržel souhlas Ministerstva financí ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR.

OkÚ Náchod připustil, aby v návaznosti na zrušení OÚNZ Náchod byla 4 zdravotnická zařízení zřízena obcemi i přes nesouhlas Ministerstva vnitra ČR. Nepředložil ani dohody s obecními zastupitelstvy o přenesení funkce zakladatele ve smyslu ustanovení § 67 odst. 2 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).

b) Ustanovení § 10 odst. 2 písm. c) a odst. 6 zákona č. 160/1992., kde je mj. k žádosti o registraci uvedeno:

"Žádost musí obsahovat: ...

c) místo provozování nestátního zařízení včetně uvedení vlastnického nebo nájemního vztahu, ..."

"Neobsahuje-li žádost údaje uvedené v odst. 2 ... vrátí ji orgán příslušný k registraci žadateli k doplnění. Nedojde-li k doplnění, žádost o registraci zamítne."

porušil OkÚ Tábor,

který vydal dne 10. 12. 1992 rozhodnutí o registraci nestátního zdravotnického zařízení NsP Tábor, jehož zřizovatelem je město Tábor, ačkoliv žadatel nedoložil žádost o registraci vlastnickým nebo nájemním vztahem k místu provozování.

4. Činnost při privatizaci zdravotnických zařízení

- zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MSNMP ČR č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví Závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění pozdějších předpisů, usnesení vlády ČR ze dne 6. 10. 1993 č. 568, o dalším postupu při privatizaci podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, a zákona České národní rady č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a Fondu národního majetku České republiky.

a) Ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona, v platném znění, kde je mj. uvedeno:

"Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku, sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti, ... k němuž mají právo hospodaření ..."

"Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda."

porušil OkÚ Rokycany,

který dal dne 11. 4. 1994 NsP Rokycany souhlas s prodejem vozidla ne staršího pěti let bez udělené výjimky vlády ČR.

b) Ustanovení části E1 odst. 2 písm. a) a části E2 odst. 9 Zásad dalšího postupu při privatizaci (dále jen "Zásady"), které jsou přílohou usnesení vlády ČR č. 568, kde je uloženo:

"Ke každému výkazu Rozvaha Úč POD 1-01 nebo výkazu Rozvaha Úč ROPO 3-02 bude jako příloha přiložen přehled o ostatních hmotných aktivech, která nejsou vedena v účetnictví

a) do hodnoty aktiv se promítnou pozemky oceněné podle vyhlášky č. 393/1991 Sb., (jen v případě, že dosud nejsou zahrnuty v účetnictví), ..."

"Privatizovaný subjekt ve spolupráci s předkladatelem projektu vybraného k realizaci připraví aktualizované podklady do 14 dnů po obdržení rozhodnutí o privatizaci a předá je zakladateli. Zakladatel zkontroluje věcnou správnost podkladů a předá je neprodleně Ministerstvu.",

nesplnil OkÚ Rokycany,

který připustil věcnou nesprávnost v části privatizačního projektu týkající se Lékařenské služby, kde jsou pozemky oceněny podle vyhlášky č. 316/1990 Sb., a nikoliv podle vyhlášky č. 393/1991 Sb., platné v době zpracování a aktualizace privatizačního projektu. Dále v roce 1994 při aktualizaci schváleného privatizačního projektu NsP Rokycany dal souhlas se

změnou v ocenění předmětů DHIM, v účetnictví plně odepsaných. Toto je v rozporu s Opatřením, kterým se stanoví postup v účetnictví a při inventarizaci majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby, vydaným Ministerstvem financí a registrovaným ve Sbírce zákonů částka 22, ročník 1993.

Shrnutí:

Kontrolou byly zjištěny nedostatky zejména

- při transformaci OÚNZ, kdy došlo k četným formálním a věcným nedostatkům při zřizování nových zdravotnických zařízení a vymezení jejich majetku, především nemovitého,
- v oblasti nakládání a hospodaření s nemovitým a movitým majetkem, v jeho evidenci a v provádění inventarizací,
- v řádném použití účelových dotací, kde zjevně chybí účinná kontrolní činnost ze strany poskytovatele,
- ve vedlejší hospodářské činnosti příspěvkových organizací, kterou provozují bez stanovení rozsahu a podmínek zřizovatelem a nevedou ji v účetnictví odděleně,
- při zpracování privatizačních projektů a jejich aktualizaci v neúplnosti majetku a jeho chybném ocenění; větší pozornost je třeba věnovat využívání výjimek k přímému prodeji majetku, které by neměly umožňovat prodej celého podniku.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu Ing. Ladislav Zeman.

Zveřejnění odchylného názoru

člena Kolegia NKÚ JUDr. Jana Holečka ke kontrolnímu závěru z kontroly č. 16/94 - Kontrola hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví, okresních, magistrátních, městských a obvodních úřadů a jejich privatizace

(uplatněného na XV. zasedání Kolegia NKÚ, konaném ve dnech 26. 6. a 3. 7. 1995)

Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/94 schválený Kolegiem NKÚ dne 26. června 1995 pokládám za nedostatečný už i z hlediska zvolené koncepce jeho vypracování. V textu není oddělena výroková a odůvodňovací část jednotlivých zjištění, tak jak je u ostatních kontrolních závěrů obvyklé a pro přehlednost a kvalitnější využití potřebné. Schválený materiál pak nerespektuje ani specifický požadavek Výboru pro sociální politiku a zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tento orgán podal svým usnesením č. 115/1994 ze dne 21. 4. 1994 právně relevantní podnět, aby Nejvyšší kontrolní úřad:

1. prověřil hospodaření Nemocnice Na Homolce;
2. prověřil hospodárnost užitého procesu privatizace Nemocnice Na Homolce.

I proto je nelogické a naprosto nepřijatelné, že zjištění o hospodaření a privatizaci Nemocnice Na Homolce jsou v předmětném kontrolním závěru různě rozptýlena do textu celého materiálu a mnohdy ani patřičně nepostihují zmíněné parlamentní zadání (např. neinformovanost vlády ČR o výši tržního ocenění areálu Ne-

mocnice Na Homolce). Při zpracování nebyly dostatečně akceptovány výsledky zadaných expertiz, především právní posouzení smlouvy o prodeji nemocnice Doc. JUDr. Květoslava Růžičky, CSc., z Právnické fakulty UK v Praze. Závěrečné shrnutí nepřináší zobecnění výsledků kontroly s doporučeními, což by bylo v daném případě více než žádoucí. Do úrovně schváleného kontrolního závěru, resp. celé vlastní kontroly se nepochybně promítl i její zvláštní průběh a některá bezprecedentní procesní opatření s ní spojená.

Vzhledem ke shora uvedenému jsem přesvědčen o potřebě dát poslancům Parlamentu ČR a veřejnosti k dispozici alespoň tu část mnou vypracovaného kontrolního závěru, která se týká Nemocnice Na Homolce. Tento materiál jsem předložil pro jednání Kolegia NKÚ dne 27. března 1995 a text na str. 58 až 80 včetně je navazující součástí tohoto mého odchylného názoru.

V Praze dne 28. června 1995

JUDr. Jan Holeček
člen Kolegia NKÚ

Hospodaření Nemocnice Na Homolce a její privatizace

(část II návrhu kontrolního závěru z kontroly 16/94 předloženého JUDr. J. Holečkem k projednání na IX. zasedání Kolegia NKÚ, konaném 27. 3. 1995)*

Kontrola této nemocnice byla zahrnuta do schválené kontrolní akce na základě usnesení výboru pro sociální politiku a zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 115 ze dne 21. dubna 1994, kterým byl podán NKÚ ve smyslu ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. podnět, aby v rámci své kompetence prověřil hospodaření a proces privatizace Nemocnice Na Homolce.

*Poznámka redakce: Podle původní verze plánu kontrolní činnosti na rok 1994 byl zpracovatelem kontrolního závěru JUDr. Jan Holeček. Znění kontrolního závěru navrženého JUDr. Holečkem však nebylo Kolegiem NKÚ opakovaně schváleno. Na svém X. zasedání dne 3. 4. 1995 Kolegium NKÚ schválilo změnu plánu kontrolní činnosti, kde novým zpracovatelem kontrolního závěru určilo člena Kolegia NKÚ Ing. Ladislava Zemana. Dále uveřejněný text obsahuje v plném rozsahu znění str. 58 až 80 návrhu kontrolního závěru, tak jak ho JUDr. Holeček předložil k projednání na zasedání Kolegia NKÚ dne 27. 3. 1995.

A. HOSPODAŘENÍ NEMOCNICE NA HOMOLCE

1. Při pronájmu kongresového sálu v areálu nemocnice a poskytování jiných než základních služeb spojených s jeho pronájmem nemocnice porušila zákon č. 455/1991 Sb, o živnostenském podnikání ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen živnostenský zákon)

a) ustanovení § 10 odst. 1 písm. a)

"Oprávnění provozovat živnost (dále jen živnostenské oprávnění) vzniká právními osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právními osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují, a fyzickými osobám:

a) u ohlašovacích živností dnem ohlášení, nebo pokud je v ohlášení uveden pozdější den zahájení živnosti, tímto dnem",

b) ustanovení § 10 odst. 2 písm. a)

"Průkazem živnostenského oprávnění je živnostenský list osvědčující splnění podmínek stanovených tímto zákonem pro provozování živností ohlašovacích, do vydání živnostenského listu stejnopis ohlášení s prokázaným doručením".

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 1a, b

Nemocnice porušila uvedená ustanovení tím, že v roce 1993 pronajímala kongresový sál, kde kromě služeb základních poskytovala i další služby, např. promítání filmů s využitím zařízení kongresového sálu (zpětný projektor, diaprojektor), dále reprografické služby, tlumočení, tisk letáčků s nabídkou uvedených služeb atp., a to soustavně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Předmět podnikání nad rámec základních služeb byl povolen Obvodním úřadem v Praze 5 živnostenským listem čj. ŽO/2110/93/P/P1 až dne 24. 11. 1993. Nemocnice v důsledku porušení příslušných ustanovení živnostenského zákona - v době od 1. 1. 1993 do 23. 11. 1993 podnikala bez oprávnění. Dosažené tržby za toto období představovaly finanční částku ve výši 584 399,40 Kč.

2. Při provádění inventarizace majetku a závazků nemocnice porušila zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

a) ustanovení § 30 odst. 1

"Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo dokladovou u závazků a ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace."

b) ustanovení § 29 odst. 4

"Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu pěti let po jejím provedení."

c) ustanovení § 30 odst. 2

"Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 2a, b

Provedení dokladové inventury pohledávek k datu 31. 12. 1993 podle příkazu ředitele č. 1/1993 neprokázala nemocnice inventurním soupisem ani jiným dokladem.

K bodu 2c

Dne 9. 2. 1993 byl vydán příkaz ředitele č. 1/1993, který nařizuje provést inventarizaci hmotného investičního majetku v období únor až červen 1993. Rovněž pro rok 1994 byla inventarizace HIM podle příkazu ředitele (bez čísla a data vydání) naplánována až na období únor až červen 1994. Vydané příkazy ředitele nerespektovaly zákonem stanovené termíny pro inventarizaci.

3. Při vydávání základních a organizačních norem porušila nemocnice vyhlášku MZ ČR č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic, vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví České republiky

ustanovení § 20

"Ředitelé vydají statut a organizační řád do šesti měsíců od účinnosti této vyhlášky ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 3

Do ukončení kontroly nebyl v nemocnici vydán a ani zpracován organizační řád.

4. Při uzavírání smluv na individuální poskytování zdravotních služeb vybraným zaměstnancům podnikatelských subjektů nemocnice

a) nerespektovala ustanovení § 9 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (úplné znění zákon č. 86/1992 Sb.), ve znění pozdějších předpisů

"Občané mají právo na poskytování zdravotní péče podle ustanovení tohoto zákona, zákona o všeobecném zdravotním pojištění a předpisů vydaných k jejich provedení"

Tímto smluvním ujednáním překročila právní rámec při poskytování zdravotních služeb osobám pojištěným ve smyslu zákona č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění (úplné znění - zákon č. 295/1993 Sb., ve znění zákona č. 324/1993 Sb.) a předpisů vydaných k jeho provedení (nařízení vlády ČR č. 216/1992 Sb., kterým se vydává Zdravotní řád a provádějí některá ustanovení zákona č. 550/1991 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 50/1993 Sb. a č. 149/1994 Sb.).

b) porušila ustanovení § 12 nařízení vlády ČR č. 216/1992 Sb., kterým se vydává Zdravotní řád a provádějí některá ustanovení zákona č. 550/1991 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 50/1993 Sb. a č. 149/1994 Sb.

"Hrazená péče, která se pojištěncům poskytuje na základě zdravotního pojištění, zahrnuje též zdravotní výkony, provedené v rámci lékařské služby první pomoci a ústavní pohotovostní služby"

c) porušila zákon a naplnila následující ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (úplné znění - zákon č. 47/1992 Sb., ve znění zákona č. 264/1992 Sb.) - dále jen občanský zákoník

§ 37 odst. 1

"Právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný."

§ 37 odst. 2

"Právní úkon, jehož předmětem je plnění nemožné, je neplatný."

§ 39

"Neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům."

§ 43

"Účastníci jsou povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů."

§ 451 odst. 2

"Bez důvodným obohacím je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 4a

Rozsah individuálního poskytování zdravotních služeb podle uzavřených smluv byl v době provádění kontroly garantován uvedenými obecně platnými právními předpisy a jejich další úhrada paušální částkou 500,- Kč měsíčně za smluvně vybraného pacienta je zdvojnásobným hrazením této péče podle podmínek všeobecného zdravotního pojištění.

K bodu 4b

V ujednání obsaženém v čl. II/3 smlouvy je uvedeno - "Součástí poskytované zdravotní péče je i pohotovostní služba v rozsahu podle přílohy č. 1 k této smlouvě". Je tedy v tomto článku smlouvy mimo jiné dohodnuta za úplaty vybraným pacientům péče pohotovostní služby, která zdvojuje už státem garantovanou zdravotní péči pro občany. Tímto postupem dochází k tomu, že pohotovostní služba je hrazena dvakrát, jednou ze všeobecného zdravotního pojištění a podruhé ze zaplaceného smluvního paušálního poplatku ve výši 500 Kč.

K bodu 4c

V ujednání obsaženém v čl. I/2 smlouvy se nemocnice mimo jiné zavazuje poskytovat smluvním pacientům - vybraným zaměstnancům podnikatelských subjektů - speciální organizaci zdravotní péče, kterou však blíže nespecifikuje. Uvádí v něm v obecné rovině - "Individuálním poskytováním zdravotních služeb se rozu-

mí speciální organizace zdravotní péče spočívající v individuálním zajištění zdravotní péče pro oprávněné osoby a komplexnosti poskytované zdravotní péče pro oprávněné osoby spočívající v poskytování preventivních, léčebných a rehabilitačních služeb v jednom zdravotnickém zařízení - Nemocnici Na Homolce" a dále

"Individuálním poskytováním zdravotních služeb se rozumí speciální organizace zdravotní péče spočívající v zajištění zdravotní péče pro oprávněné osoby v jiném zdravotnickém zařízení obdobným způsobem na obdobné úrovni v případě přesahujícím odborné nebo kapacitní možnosti Nemocnice Na Homolce." Tento závazek nemá nemocnice smluvně v jiných zdravotnických zařízeních zajištěn.

Neurčitost ustanovení týkajících se plnění smlouvy nezakládá povinnost nemocnice ke konkrétním závazkům.

Podle ujednání obsaženém v čl. IV/2 smlouvy vzniká Nemocnici Na Homolce nárok na úhradu paušálu 500 Kč za osobu a měsíc, bez ohledu na to, zda smluvní klient v tomto měsíci zdravotní péči od Nemocnice Na Homolce skutečně využije. V ujednání obsaženém v čl. IV, pojmenovaném - Úhrada za individuální poskytování zdravotních služeb je uvedeno pod bodem:

"1. Nemocnice poskytuje zdravotní služby individuálním způsobem za úplatu, jejíž výši sjednávají strany této smlouvy částkou Kč 500,- /slovy pět set/ měsíčně za každou osobu uvedenou v příloze č. 2 této smlouvy či ve změnách této přílohy. Celková výše úhrady ve prospěch nemocnice činí tedy násobek částky Kč 500,- a počtu osob oprávněných k poskytnutí zdravotní péče individuálním způsobem v příslušném kalendářním měsíci".

"2. Pro nárok nemocnice na úhradu podle bodu 1. není rozhodující, zda oprávněné osoby skutečně zdravotní péči poskytovanou individuálním způsobem využijí ani v jakém rozsahu ji využijí".

Z výše uvedeného a z dalších poznatků získaných při kontrole nelze přesně určit ani finančně vyčíslit, k jakým konkrétním účelům je příjmů z úhrad paušálních poplatků ve výši Kč 500,- za osobu a měsíc nemocnicí používáno.

Uvedená ujednání smlouvy svým obsahem naplnila dikci citovaných ustanovení občanského zákoníku o neurčitosti a neplatnosti právních úkonů a plnění z nich.

5. Za najaté a nevyužité prostory vznikly nemocnici za období od 1. 1. 1994 do 30. 6 1994 náklady ve výši 82 686,- Kč, které vynaložila neúčelně a nehospodárně.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 5

Nemocnice najala od Obvodního úřadu v Praze 5 suterénní prostory o výměře 107,5 m² v nájemním domě

v Praze 5, Janáčkovo nábřeží 45, za účelem zřízení ordinace všeobecného lékaře a alternujících specialistů v atraktivní lokalitě blízko centra. K naplnění uvedeného záměru nedošlo jednak z důvodu předpokládaných vysokých nákladů na rekonstrukční práce, odhadnutých ve výši 1 400 000 Kč, a jednak z důvodu uvažované privatizace nemocnice. Nájemní smlouva byla uzavřena od 1.1. 1994 na dobu neurčitou a měsíční úhrady za nájem a služby představovaly finanční částku ve výši 13 781 Kč.

6. Nemocnice vynaložila nevhodně finanční prostředky

- ve výši 1 732 500 Kč za úhradu Tržního ocenění areálu Nemocnice na Homolce (dále jen "ocenění") zpracovaného firmou EYC, s.r.o.
- ve výši 125 324 Kč za uhrazení nákladů na zahraniční cesty ředitele nemocnice.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 6

Vláda ČR usnesením č. 454 ze dne 24. 6. 1992 a usnesením č. 553 ze dne 16. 9. 1992 schválila zdravotnická zařízení určená do privatizace, mezi něž však nemocnici nezařadila. Na nemocnici nebyly zpracovány a předloženy žádné návrhy privatizačních projektů podle závazné osnovy (vyhl. č. 324/1991 Sb. v platném znění). Nemocnice tedy nezpracovávala privatizační projekt, a proto nemohly výsledky předmětného ocenění tomuto účelu sloužit. Vzhledem ke dni závazného objednání ocenění (7. 12. 1993) a k datu jeho zpracování a předání (29. 4. 1994) jej nemohlo být použito ani pro vyhlášení veřejné obchodní soutěže na prodej nemocnice (6. 12. 1993), ani pro potřebu jejího ukončení a vyhodnocení (7. 1. 1994). Z uvedených skutečností je zřejmé, že finanční prostředky ve výši 1 732 500 Kč byly vynaloženy nevhodně.

V roce 1993 a 1994 uskutečnil ředitel nemocnice čtyři zahraniční služební cesty (2x Velká Británie, 1x Jihoafrická republika a 1x Švýcarsko) za účelem přípravy privatizace nemocnice, ačkoliv tato nebyla do seznamu zdravotnických zařízení určených k privatizaci zařazena a nezpracovávala žádný privatizační projekt. Vynaložení finančních prostředků ve výši 125 324 Kč bylo proto i v tomto případě nevhodně.

B. PROCES PRIVATIZACE NEMOCNICE NA HOMOLCE

K uskutečnění privatizace nemocnice Ministerstvo zdravotnictví předložilo postupně tři materiály:

- a) Materiál pro jednání porady ekonomických ministrů vlády dne 12. 10. 1993, v němž ministerstvo žádá o udělení výjimky podle § 45 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu

na jiné osoby ve znění pozdějších předpisů, k přímému prodeji nemocnice předem určenému nabyvateli, tj. zahraniční společnosti Euro Hospital Group (C.I.) Limited, Guernsey, Velká Británie (dále jen "EHG (C.I.) Ltd.") a české společnosti PMC spol. s r.o., Praha (dále jen "PMC s.r.o."), tvořené současným lékařským vedením nemocnice.

V předkládaném materiálu bylo dále uvedeno, že nemocnice bude prodána za účetní hodnotu v částce 1,287 mld. Kč výše uvedeným společností v poměru 80% : 20% celkové hodnoty ve prospěch zahraniční společnosti EHG (C.I.) Ltd. Zaplacení finanční částky ve výši účetní hodnoty bude provedeno v dlouhodobých splátkách tak, že při první splátce budou převedena výhradní vlastnická práva k majetku a zbývající část kupní ceny bude uhrazena v průběhu dalších deseti let dohodnutými splátkami.

- b) Materiál pod čj. SM 37091 pro projednání na schůzi vlády dne 1. 1. 1993 na doporučení ekonomických ministrů vlády, ve kterém ministerstvo žádá vládu o udělení výjimky podle § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění k převodu vlastnictví majetku státu, a to movitého a nemovitého majetku, ke kterému má právo hospodaření nemocnice s tím, že výběr nabyvatele majetku bude zajištěn cestou obchodní veřejné soutěže (dále jen veřejná soutěž). K tomuto materiálu přijala vláda usnesení č. 686 ze dne 1. prosince 1993, ve kterém udělila podle § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění, výjimku k převodu vlastnictví majetku státu, ke kterému má právo hospodaření nemocnice a uložila v něm ministru zdravotnictví vyhlásit a realizovat veřejnou soutěž na prodej nemocnice a vyjasnit otázky vlastnictví pozemků v souvislosti s udělením výjimky a vyhlášením veřejné soutěže.

- c) Materiál pod čj. KM 40019 ze dne 25. 5. 1994 na udělení výjimky podle § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění, k převodu vlastnictví movitého a nemovitého majetku, ke kterému má právo hospodaření nemocnice, a to formou smlouvy o prodeji podniku podle § 476 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., č. 591/1992 Sb., č. 600/1992 Sb. a č. 286/1993 Sb. určenému nabyvateli - společnosti se zahraniční účastí Euro Hospital Group Praha, s.r.o. (dále jen "EHG Praha, s.r.o."). K tomuto materiálu přijala vláda usnesení.

Vláda svým usnesením č. 318 ze dne 8. června 1994 udělila podle § 45 odst. 2 zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění výjimku k převodu vlastnictví movitého a nemovitého majetku státu, ke kterému má právo hospodaření nemocnice, a to formou smlouvy o prodeji podniku, dále souhlasila s prodejem nemocnice včetně pozemků společnosti s ručením omezeným EHG Praha, s.r.o. za podmínek obsažených ve Společném prohlášení o podstatných

náležitostech smlouvy o prodeji nemocnice, které tvoří přílohu tohoto usnesení a současně uložila ministerstvu realizovat prodej za předpokladu smluvního zajištění dalšího užívání Leksellova gama nože.

1. Při vyhlášení a vyhodnocení veřejné soutěže na prodej nemocnice ministerstvo

a) porušilo jako vyhlášovatel veřejné soutěže ustanovení § 281 obchodního zákoníku, kde je mimo jiné uvedeno

"Kdo vyhlásí neurčitým osobám soutěž o nejvhodnější návrh na uzavření smlouvy, činí tím výzvu k podání návrhu na uzavření smlouvy",

b) porušilo jako hodnotitel výsledků veřejné soutěže ustanovení § 21 odst. 3 obchodního zákoníku

"Podnikáním zahraničních osob na území České republiky se rozumí pro účely tohoto zákona podnikání této osoby, má-li podnik nebo jeho organizační složku umístěnou na území České republiky"

ustanovení § 21 odst. 4 téhož zákona

"Oprávnění zahraniční osoby podnikat na území České republiky vzniká ke dni zápisu této osoby, popřípadě organizační složky jejího podniku, v rozsahu předmětu podnikání zapsaném v obchodním rejstříku. Návrh na zápis podává zahraniční osoba."

c) nezajistilo řádné a úplné vyčíslení ceny vyhlášené ve veřejné soutěži na prodej nemocnice.

O d ů v o d n ě n í :

K bodu 1a

Ve smyslu ustanovení obchodního zákoníku může vyhlásit veřejnou soutěž ten, kdo činí výzvu k předložení návrhu na uzavření smlouvy a kdo s vybraným účastníkem veřejné soutěže smlouvu také uzavře.

Stručné podmínky veřejné soutěže byly zveřejněny v denním tisku (Hospodářské noviny ze dne 10. 12. 1993).

Právo hospodaření k majetku nemocnice má právě tato nemocnice jako státní příspěvková organizace s právní subjektivitou podle dosud platných právních předpisů: Ve smyslu ustanovení § 761 obchodního zákoníku, kde je mimo jiné uvedeno - "Právo hospodaření státních organizací s majetkem státu se řídí dosavadními předpisy včetně ustanovení § 64, 65, ... hospodářského zákoníku, dále podle ustanovení § 4 odst. 1 vyhl. č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem ve znění vyhl. č. 139/1988 Sb., zákonů č. 103/1990 Sb. a č. 544/1992 Sb. (dále jen vyhláška č. 119/1988 Sb. v platném znění), kde je uvedeno - "Právo hospodaření s věcmi, které jsou součástí národního majetku přísluší té organizaci, která je pověřena úkoly, k jejichž plnění národní majetek slouží ..." a na zá-

kladě něho je oprávněna svým majetkem nakládat a dále ve smyslu ustanovení § 14 vyhl. č. 119/1988 Sb. v platném znění jej převádět do vlastnictví jiného subjektu.

Proto vyhlášovatelem veřejné soutěže nemůže být ministerstvo, které nemá k tomuto majetku státu právo hospodaření a nemůže majetek nemocnice prodávat.

K bodu 1b

Vyhodnocení návrhů nabídek veřejné soutěže na koupi nemocnice provedla hodnotitelská komise dne 7. 1. 1994. Z jednání komise vyšlo doporučení pro ministra zdravotnictví předložit vládě návrh na přímý prodej ve smyslu společné nabídky firem EHG (C.I.) Ltd. a firmy PMC s.r.o.

Podmínkám pro uzavření smlouvy vyhovovala podle platné právní úpravy v době jejího vyhodnocení pouze PMC s.r.o. Obchodní společnost EHG (C.I.) Ltd. v době vyhodnocení veřejné soutěže nebyla zapsána v České republice do obchodního rejstříku. Nabyvatelem majetku nemocnice na základě výsledků veřejné soutěže v prosinci 1993 nemůže být proto tato společnost.

Vítězem veřejné soutěže nemohla být ani následně vytvořená obchodní firma se zahraniční majetkovou účastí pod obchodním názvem Euro Hospital Group Praha, s.r.o, která byla založena společenskou smlouvou ze dne 4. 3. 1994 z účastníků veřejné soutěže, a to EHG (C.I.) Ltd. a PMC s.r.o. a byla do obchodního rejstříku zapsána až dne 16. 3. 1994.

Obchodní společnost vzniká podle ustanovení § 62 obchodního zákoníku výlučně zápisem do obchodního rejstříku. Nebyla-li zapsána do obchodního rejstříku, podle práva neexistuje a nemůže být účastníkem a tedy ani vítězem veřejné soutěže podle § 281 a následujících obchodního zákoníku.

K bodu 1c

Předmětem vyhlášené veřejné soutěže byl podle zveřejněných podmínek veškerý majetek, se kterým nemocnice hospodařila.

Hodnota majetku vyhlášená ve veřejné soutěži na prodej nemocnice zahrnovala účetní hodnotu hmotného investičního majetku, hodnotu zásob k 30. 6. 1993 a odhadnutou cenu pozemků.

Do hodnoty uvedené ve veřejné soutěži na prodej nemocnice nebyly zahrnuty pohledávky ve výši 172 172 000 Kč a finanční majetek v hodnotě 152 099 000 Kč na straně aktiv a současně závazky ve výši 190 226 000 Kč a ztráta z hospodářského výsledku v částce 12 124 000 Kč na straně pasív, jak vyplynulo z účetní rozvahy k 30. 6. 1993, tj. po kompenzaci celkem 121 888 000 Kč, ačkoliv veřejnou soutěž vyhlásilo ministerstvo na veškerý majetek nemocnice.

2. Ve svých stanoviscích pro udělení registrace Obvodním úřadem pro Prahu 5 pro nestátní zdravotnické zařízení EHG Praha, s.r.o. ministerstvo porušilo ustanovení § 10 odst. 2 písm. c) zákona č. 160/

/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, kde je uvedeno, že žádost o registraci musí obsahovat "Místo provozování nestátního zařízení včetně uvedení vlastnického nebo nájemního vztahu".

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 2

Ministerstvo Obvodnímu úřadu Prahy 5 sdělilo:

- dopisem ze dne 3. 3. 1994

"... společnost Euro Hospital Group Praha, s.r.o., je podle připravované smlouvy o prodeji tohoto zdravotnického zařízení na základě výsledků obchodní veřejné soutěže vyhlášené zdejším ministerstvem budoucím nabyvatelem a právním nástupcem Nemocnice Na Homolce",

- dopisem ze dne 4. 3. 1994

"... v případě Nemocnice Na Homolce, jejímž majitelem a provozovatelem se stane česká právnická osoba Euro Hospital Group Praha, s.r.o., není k udělení této registrace nutný souhlas jiného orgánu státní správy",

- dopisem ze dne 7. 3. 1994

"... vyjádření ministerstva zdravotnictví ze dne 3. března 1994 ve věci registrace nestátního zdravotnického zařízení - Nemocnice Na Homolce, nahrazuje § 10 odst. 2 písm. c) zákona č. 160/1992 Sb.".

Na základě uvedených dopisů vydal dne 7. 3. 1994 Obvodní úřad pro Prahu 5 rozhodnutí o registraci, resp. oprávnění k provozování nestátního zdravotnického zařízení podle ustanovení § 8 a § 11 odst. 1 zákona č. 160/1992 Sb. - právně neexistujícímu subjektu, obchodní společnosti se zahraniční majetkovou účastí EHG Praha, s.r.o., protože tato společnost vznikla zápisem do obchodního rejstříku až dne 16. 3. 1994.

3. Ministerstvo nevyužilo při předkládání materiálu z května 1994 pro jednání vlády o přímém prodeji nemocnice firmě EHG Praha, s.r.o. studii tržního ocenění nemocnice, zpracovanou pro účely privatizace renomovanou auditorskou firmou Ernst and Young CS Consulting, s.r.o., Praha (dále jen "EYC, s.r.o.")

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 3

V dubnu 1994 byla na objednávku nemocnice zpracována renomovanou auditorskou firmou EYC, s.r.o. studie nazvaná "Tržní ocenění areálu Nemocnice Na Homolce, Praha 5". Předmětná studie, za níž bylo zapláceno z prostředků státní nemocnice, řízené ministerstvem 1 732 500,- Kč měla sloužit řádnému procesu privatizace.

Ministerstvo v materiálu pro vládu ve věci privatizace nemocnice z května 1994, vládu o této studii

neinformovalo, ačkoliv mu byla její existence známa již v době předkládání uvedeného materiálu.

V této studii bylo konstatováno, že korektní tržní cena areálu nemocnice (ocenění budov, zařízení a pozemků) k datu 28. 2. 1994 leží v intervalu 3,33 - 3,35 mld. Kč. Nabídkovou cenu vyhlášenou ve veřejné soutěži, odsouhlasenou MZ ČR a jím uvedenou v materiálu pro jednání vlády o přímém prodeji nemocnice firmě se zahraniční účastí EHG Praha, s.r.o., převyšuje téměř 2,5 krát.

Z vyjádření ministerstva vyplynulo, že cílem studie bylo mimo jiné zvýšit atraktivitu nemocnice pro zajištění úvěrových zdrojů, ze kterých kupující zaplatí stanovenou cenu. Znamená to tedy, že náklady na studii byly ve skutečnosti uhrazeny především pro potřebu kupujícího.

4. Ministerstvo nesplnilo usnesení vlády č. 318 ze dne 8. června 1994 v bodě III/1, ve kterém se

"ukládá ministru zdravotnictví realizovat prodej podle bodu I a II/1 tohoto usnesení za předpokladu smluvního zajištění dalšího užívání zařízení radio-terapeutického a diagnostického pracoviště (Leksellova gama nože)".

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 4

Do doby ukončení kontroly nebyl uzavřen smluvní vztah o dalším užívání Leksellova gama nože s jeho majitelem - Nadací Míša. Tím nebyla dosud naplněna podmínka citovaného vládního usnesení.

5. Při převodu staveb, zahrnutých do prodeje podle smlouvy o prodeji podniku české právnické osobě se zahraniční účastí nemocnice porušila ustanovení § 24 vyhl. č. 393/1991Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků ve znění vyhl. č. 110/1992 Sb. a vyhl. č. 611/1992 Sb. (dále jen vyhl. č. 393/1991 Sb. v platném znění), kde je mimo jiné uvedeno:

"Prodávající je povinen při převodech staveb, pozemků a trvalých porostů na československou právnickou osobu se zahraniční účastí předložit Ministerstvu financí informaci o ceně sjednané a o ceně zjištěné na základě technického ohodnocení podle metodiky běžné v zahraničí, zejména ve Spolkové republice Německo, popřípadě v Rakousku a přepočtené na československou měnu platným kursem valut a střed ke dni zpracování ocenění".

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 5

Nemocnice porušila uvedené ustanovení vyhl. č. 393/1991 Sb. v platném znění tím, že nedoručila

Ministerstvu financí ve stanovené lhůtě, to znamená do 15 dnů po uzavření smlouvy o prodeji podniku Nemocnice Na Homolce, písemnou informaci o ceně sjednané a o ceně zjištěné včetně ohodnocení nemovitosti podle § 24 odst. 1 shora citované vyhlášky.

6. Smlouva o prodeji podniku Nemocnice Na Homolce, uzavřená v intencích ustanovení § 476 a násl. obchodního zákoníku a podepsaná dne 1. srpna 1994 smluvními stranami, to znamená nemocnicí za stranu prodávající a EHG Praha, s.r.o. za stranu kupující (dále jen "smlouva") je v některých ujednáních v rozporu s příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku nebo tato ujednání jsou nejasná a připouštějí různý výklad.

Smlouva

- a) v článku IV umožňuje, aby kupující první a druhou splátku kupní ceny zaplatil na účet, který po nabytí účinnosti smlouvy bude v majetku kupujícího,
- b) v článku I a VI odst. 1 zakládá právo kupujícího k vlastnictví Leksellova gama nože,
- c) v článku III smlouvy je v rozporu s ustanovením § 482 obchodního zákoníku
"Má se za to, že kupní cena je stanovena na základě údajů o souhrnu věcí, práv a závazků uvedených v účetní evidenci prodávajícího podniku ke dni uzavření smlouvy a na základě dalších hodnot uvedených ve smlouvě, pokud nejsou zahrnuty do účetní evidence. Má-li nabytí smlouva účinnosti k pozdějšímu datu, mění se výše kupní ceny s přihlédnutím k zvýšení nebo snížení jmění, k němuž došlo v mezidobí",
- d) v článku I písm. H je v rozporu s ustanovením § 480 obchodního zákoníku
"Práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům podniku přecházejí z prodávajícího na kupujícího",
- e) v řadě ujednání je jednostranně výhodná pro kupujícího.

O d ů v o d n ě n í :

K bodu 6a

Ujednání obsažené v článku IV odst. 2 smlouvy stanoví, že kupující je povinen splatit 1. a 2. splátku kupní ceny na účet Nemocnice Na Homolce č. 37233 - 051/0100.

Podle ujednání obsaženém v článku I smlouvy se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo k věcem uvedeným v přílohách 1 až 8, které jsou podle ujednání obsaženém v článku XIV odst. 1 smlouvy její nedílnou součástí. Příloha č. 7, označená - "Přehled finančních účtů Nemocnice Na Homolce k 30. 6. 1994" zahrnuje výše uvedený účet ve druhém řádku pod názvem "Běžný účet II.". Jde tedy o jeden a tentýž účet, který je uveden v ujednání obsaženém v článku IV odst. 2 smlouvy, na který je kupující povinen zaplatit

první dvě splátky kupní ceny. Vlastnické právo k tomuto účtu přechází na kupujícího podle ujednání obsaženém v článku XI odst. 2 smlouvy dnem zaplacení první splátky.

Ke dni účinnosti smlouvy (tzn. právě ke dni zaplacení 1. splátky) je prodávající povinen předat kupujícímu i finanční částku, která bude v den vstupu smlouvy v účinnost na tomto účtu. Druhou splátku pak kupující je povinen zaplatit na účet, který v té době bude již mít ve svém vlastnictví (tzn., že bude platit sám sobě).

K upřesnění nesmyslného způsobu splácení první a druhé splátky kupní ceny podepsaly obě smluvní strany dne 18. října 1994 - "Dodatek č. 1 ke smlouvě o prodeji podniku ze dne 1. srpna 1994" jako opatření k nápravě zjištěného nedostatku.

K bodu 6b

V článku I Smlouvy o prodeji podniku se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo k věcem movitým a nemovitým, práva a jiné majetkové hodnoty sloužící provozu nemocnice, přičemž konkrétní specifikace je v přílohách 1 - 8, které jsou podle ustanovení článku XIV Smlouvy její nedílnou součástí. V příloze č. 3, v sestavě, nazvané "Přehled základních prostředků tříd 3 - 7 k 30. 6. 1994", je na str. 40 pod č. ZP 5305 uveden GAMA nůž, umístěný v místnosti č. KG 14. V době provedení kontroly byl v místnosti č. KG 14 umístěn Leksellův gama nůž (dále jen "LGN"), který je majetkem Nadace Míša. U tohoto ZP není uvedena ani jeho pořizovací cena, ani zůstatková hodnota (nejde však o ojedinělý případ, kdy u ZP tyto údaje schází, jak bylo při kontrole zjištěno). Z uvedeného je zřejmé, že prodávající zařadil LGN do svých základních prostředků (má své evidenční číslo 5305, je uveden na seznamu základních prostředků). Na základě ujednání obsaženém v článku VI odst. 1 smlouvy se prodávající zavázal předat ke dni účinnosti smlouvy všechny věci zahrnuté do prodeje, to znamená i LGN. Kupující je podle smluvních ujednání oprávněn jej od prodávajícího po nabytí účinnosti smlouvy požadovat a převzít. Pro případ převodu práva vlastnictví k LGN, který je majetkem Nadace Míša, jde o relativně neplatný právní úkon, jehož neplatnosti by se mohl dovolat kupující, neuplatňoval-li by nabytí vlastnictví v dobré víře.

V ustanoveních smlouvy není žádná výslovná zmínka, ze které by bylo možno dovodit, že smluvní strany nepovažují LGN za jednu z věcí, které jsou předmětem smlouvy. Ačkoliv příloha č. 5 obsahuje značný počet závazků prodávajícího vůči třetím osobám, které přejdou dnem nabytí účinnosti smlouvy na kupujícího, není o nějakých závazcích prodávajícího vůči Nadaci Míša nebo v souvislosti s LGN výslovně nic uvedeno.

K bodu 6c

Ujednání obsažené v článku III smlouvy stanoví - "Kupní cena předmětu prodeje se sjednává částkou 1 287 000 000 Kč."

Obchodní zákoník v ustanovení § 482 - vzhledem ke zvláštnosti smlouvy o prodeji podniku, pamatuje i na případ, kdy účinnost smlouvy nastává v jiném okamžiku než je okamžik jejího podepsání. V mezidobí totiž mohou nastat změny v rozsahu obchodního jmění, které je předmětem prodeje. Tyto změny mají přímo ze zákona za následek odpovídající změnu výše kupní ceny, tzn. její snížení nebo zvýšení. Jiný způsob stanovení ceny nebyl do smlouvy promítnut.

K bodu 6d

Ujednání obsažené v článku I písm. H smlouvy stanoví, že z prodávajícího na kupujícího přecházejí pouze práva a závazky z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům nemocnice uvedeným v příloze 8. Je tedy ujednání obsažené v článku I písm. H smlouvy v rozporu s ustanovením § 480 obchodního zákoníku, poněvadž podle jeho kogentního ustanovení přecházejí práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů ke všem zaměstnancům v době účinnosti smlouvy.

K bodu 6e

Pevné stanovení kupní ceny v ujednání obsaženém v článku III smlouvy a stanovení splátkového kalendáře 3. až 16. splátky na dobu 14 let v ujednání obsaženém v článku IV odst. 3 smlouvy jednostranně zvýhodňují kupujícího, neboť vyjmenovaná ujednání smlouvy nezohledňují případné inflační znehodnocení české koruny a tím i kupní ceny. V konečném důsledku toto opomenutí ve skutečnosti zlevňuje prodávanou věc.

Obchodní zákoník umožňuje smluvním stranám, aby si dohodly nabytí vlastnického práva k věcem movitým později, nejčastěji to bývá úplným zaplacením kupní ceny (tzv. výhradu vlastnického práva podle ustanovení § 445 obchodního zákoníku). Smlouva o prodeji podniku neobsahuje žádné ujednání ohledně zajištění zaplacení kupní ceny věcí movitých.

Podle ujednání obsaženém v článku XIII smlouvy kupující disponuje právem od smlouvy odstoupit, aniž by pak byl povinen cokoli hradit prodávajícímu. Rovněž ve smlouvě nejsou vůbec řešeny otázky spojené s případným odstoupením prodávajícího od smlouvy.

Pro případ prodlení s placením kupní ceny nebo jejich splátek stanoví smlouva o prodeji podniku v ujednání obsaženém v článku IV smlouvy pro kupujícího povinnost platit prodávajícímu úrok z prodlení ve výši stanovené § 369 obchodního zákoníku. Ustanovení § 369 odst. 1 předpokládá, že se smluvní strany dohodnou na sazbě úroků z prodlení z nezaplacené částky, jinak je zde stanoveno, že tato sazba se zvýší o 1 % než činí úroková sazba určená obdobně podle ustanovení § 502 obchodního zákoníku. I toto ujednání je ve prospěch kupujícího, neboť stanoví sazbu nižší než může být sazba v této smlouvě sjednaná.

Dne 7. 12. 1994 bylo zastaveno řízení ve věci povolení návrhu na vklad smlouvy o prodeji podniku Nemocnice Na Homolce do katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu Praha-město a obě smluvní strany se vzdaly odvolání proti tomuto rozhodnutí. Nemocnice na Homolce a Euro Hospital Group Praha, s.r.o., uzavřely dne 4. 2. 1995 Dohodu o zrušení smlouvy o prodeji podniku Nemocnice na Homolce.

Obě smluvní strany shodně konstatovaly, že dotčená smlouva o prodeji podniku ze dne 1. 8. 1994 ke dni podpisu této dohody dosud nenabyla účinnosti a dále prohlásily, že na základě této smlouvy nebylo ani jednou ze stran poskytnuto druhé straně žádné plnění.

Ze shrnutí kontrolních zjištění vyplývá potřeba

- prohloubit řídicí a kontrolní činnost ministerstva u jím zřízených zdravotnických zařízení za účelem zajištění dodržování obecně závazných právních předpisů a také k zamezení nehospodárnosti při vynakládání finančních prostředků
- věnovat privatizaci zdravotnických zařízení zvýšenou pozornost, tak, aby ve všech fázích tohoto procesu (zvolená forma, stanovení podmínek, vlastní akt převodu práva vlastnictví) byl bezpodmínečně zachován soulad s platnými předpisy, zároveň s respektováním hlediska efektivnosti a celospolečenských přínosů z realizace privatizačních záměrů
- novelizovat ustanovení § 45 zákona č. 92/1991 Sb. v platném znění, tak, aby případné výjimky podle tohoto ustanovení neumožňovaly prodej veškerého majetku privatizovaných právních subjektů, ale pouze jejich částí v odůvodněných případech.